PRZEGLĄD PRZEMYSŁOWO-HANDLOWY

i GAZETA GIEŁDOWA I LOSOWAN

CZASOPISMO, POŚWIĘCONE SPRAWOM, PRZEMYSŁU, HANDLU I FINANSÓW

ADRES REDAKCJI I ADMINISTR.
KOSZYKOWA 7. — TELEF. 250 85.
Konto w P. K. O. № 1465.
Prenumerata Złp. 4 kwartalnie
numer pojedyńczy 70 groszy.

WYCHODZI DWA RAZY
NA MIESIĄC

WARSZAWA — 1 GRUDNIA 1923.

CENY OGŁOSZEŃ:

1/1 strony		złp.	60.
1/2 "		"	35.
1/4 "		"	20.
I i IV "	okładki	50 %	drożej
II i III "	"	25 %	drożej

Należność przyjmujemy w markach p/g. kursu franka szwajcarskiego na giełdzie warszawskiej w przededniu płatności.

Rękopisów nie zwraca się.

Przygotowania do wprowadzenia ostatecznego guldena w Gdańsku.

Na ostatniem swem posiedzeniu przed wyborami w Gdańsku, „Volkstag" uchwalił ostateczne ustawy, postanawiające wprowadzenie w Gdańsku z dniem 1-ym stycznia 1924-go roku guldena gdańskiego, jako jedynego środka płatniczego na obszarze w. m. Gdańska. Jak wiadomo, obecnie kursuje tam t. zw. gulden tymczasowy, jednakże, narówni z nim, prawnym środkiem płatniczym pozostawała jeszcze marka niemiecka. Tak więc wyżej wspomniana data stanowi moment ostatecznego pożegnania się Gdańska z walutą niemiecką.

Według uchwalonej ustawy, gulden gdański, stanowiący 1/25 funta sterlinga, a więc równający się frankowi szwajcarskiemu. dzieli się na 100 fenigów. Nie posiada on, jak z powyższego widać, żadnego stałego stosunku do marki niemieckiej. Jedynie dla dawnych tranzakcji, zawartych w walucie niemieckiej, wprowadza się aż do wygaśnięcia tych tranzakcji pewna stała relacja. Mianowicie, z chwilą, kiedy gulden stanie się jedynom środkiem płatniczym, wszystkie w tym momencie istniejące prywatno-prawne pretensje w markach niemieckich mogą być wykonane według wyboru dłużnika bądź w markach, bądź też w guldenach. Zawiadomienie o wyborze waluty musi był doręczone wierzycielowi najpóźniej do dnia 3-go stycznia 1024 r. Dla banków i kas oszczędnościowych termin ten przedłuża się do 4-go stycznia. W razie zaniedbania zawiadomienia, dług masi być uiszczony w guldenach. Przeliczenie marek niemieckich na guldeny winno się odbywać według kursu, jaki zostanie ogłoszony w dniu 2 stycznia 1924 r. Kurs ten stanowić będzie 1/25 kursu funta sterlinga w morkach niemieckich. W razie potrzeby, wyżej podane terminy mogą jeszcze ulec zmianie.

Bicie monet gdańskich stanowić będzie monopol państwowy. Zamierzone jest bicie złotych monet — 25-guldenowych, srebrnych 5-cio, dwu i jedno-guldenowych oraz 50-cio fenigowych. Z niklu mają być bite: 10 i 5 fenigów; z miedzi — 2 i 1 fenig. Całkowity obieg srebrnych monet nie może przekraczaczać 30-tu guldenów, niklowych i miedzianych zaś 3-ch guldenów ne głowę. Przymus przyjmowania monet srebrnych został ograniczony do 60-ciu gul-

denów; monet niklowych i miedzianych do 3-ch guldenów. Kasy państwowe przyjmować będą wszystkie wyżej wspomniane rodzaje monet bez ograniczenia, wyjąwszy monety o uszczuplonej wadze.

Co się tyczy wypuszczenia banknotów guldenowych, to tutaj postanowiono stworzyć specjalny bank emisyjny, „Bank von Danzig“, oparty na zasadach Towarzystwa akcyjnego, o charakterze prywatnym. Kapitał zakładowy ma stanowić 7,500,000 guldenów, a więc 300,000 funtów sterl. W celu uzyskania potrzebnego kapitału zamierzone jest emitowanie 75,000 akcji po 100 guldenów. Akcje są imienne. Działalność banku odbywać się będzie pod nadzorem Senatu Gdańskiego. Banknoty mogą być wypuszczane w odcinkach po 10, 25 i 100 guldenów lub też jako wielokrotność tych sum. Emisja banknotów nie może przekraczać 100 guldenów na głowę ludności.

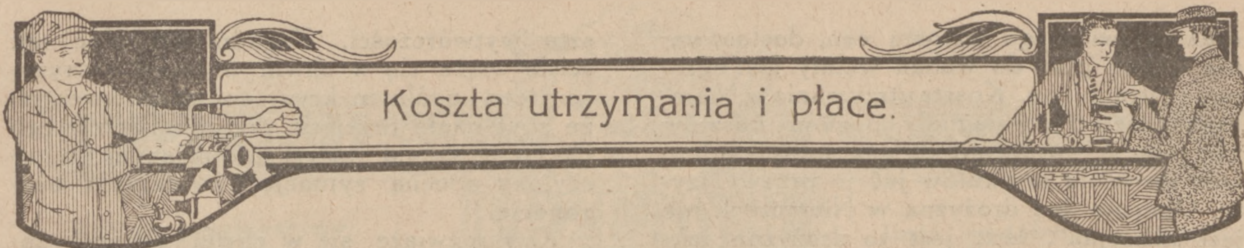
Pokrycie banknotów zostało przyjęte według systemu niemieckiego. Mianowicie jedna trzecia emisji musi być pokryta w monetach złotych, banknotach banku angielskiego lub w natychmiast płatnych dewizach na ten bank, opiewających na funty sterl., pozostała zaś część emisji może znaleźć swe pokrycie w wekslach handlowych o 2-ch conajmniej podpisach względnie w gdańskich pieniądzach metalowych. Nadwyżka emisji ponad przepisaną granicę 100 guldenów na głowę musi być pokryta całkowicie w złocie, funtach sterl. banknotowych lub dewizach. Ponadto nadwyżka ta ulega opodatkowaniu na rzecz skarbu w wysokości 5%.

Działalność banku gdańskiego obejmuje ponadto następujące działy: skup i sprzedaż złota i srebra w sztabach i monetach, zagranicznych czeków i walut (tylko stabilizowanych), weksli pod towary z terminem nie dłuższym, jak 3 miesiące opiewających na guldeny i waluty stabilizowane, udzielanie pożyczek pod zastaw weksli i papierów %%, dokonywanie wypłat na zlecenie i inkasa, wystawianie czeków i przekazów na oddziały, agentury i korespondentów banku, zakupywanie efektów wszelkiego rodzaju i metali szlachetnych na rachunek osób trzecich o ile udzieliły na to pokrycia, przyjmowanie oprocentowanych i nieoprocentowanych kwot do depozytu i w obrocie żyrowym i wreszcie przyjmowanie przedmiotow wartościowych na przechowanie.

Jak wiadomo, zgodnie z umową walutową z dnia 22. 9. 23 r., zawartą pomiędzy Polską a Gdańskiem w Genewie, do konsorcjum tworzącego się banku winna być przyjęta również grupa polskich banków z siedzibą w Gdańsku. Taż sama umowa potwierdza pozatem prawa marki polskiej, przyznane jej w umowie z dnia 24 października 1921 r., to znaczy, że na obszarze gdańskim mogą być zawierane tranzakcje w markach polskich i że te tranzakcje mają korzystać z tej samej opieki prawnej, co i zawarte w walucie gdańskiej.

Z drugiej strony Polska przyznała, że traktować będzie na swoim terytorjum gulden gdański równie korzystnie, jak inne waluty obce, notowane na giełdzie warszawskiej. Pozatem Polska zgodziła się na to, że nie będzie utrudniać ani ograniczać zawierania na podstawie guldena gdańskiego tranzakcji, udzielając im takiej samej opieki prawnej, co tranzakcjom w markach polskich. Przepis ten obowiązuje jednak tylko przy umowach, w których conajmniej jedna strona posiada obywatelstwo gdańskie lub niepolskie. Zobowiązania, zaciągnięte w guldenach gdańskich, płatne na terytorjum polskiem, mogą być uiszczone tylko w guldenach gdańskich, chyba, że wierzyciel zgodzi się na inny sposob zapłaty. Przepis ten obowiązuje jednak tylko wówczas, jeśli jako miejsce wypłaty zostanie wyznaczona miejscowość, położona na obszarze gdańskim.

W związku z wprowadzeniem guldena poruszoną została również kwestja unji monetarnej z Polską. Unja ta w przyszłości może bezwarunkowo nastąpić. Ewentualność ta została wyraźnie zastrzeżoną w umowie genewskiej. Sam fakt, że gulden został przyrównany do 1/25 funta sterlinga, czyli do franka szwajcarskiego, równającego się złotemu polskiemu, upraszcza niezmiernie sytuację. Nie wątpimy też, że potrzeby gospodarcze doprowadzą prędzej, czy później do tej unji polsko-gdańskiej. *As.*

Koszta utrzymania i płace.

Zwyżka cen, jaka niedawno miała miejsce na rynkach światowych, nie pozostała bez wpływu na koszta utrzymania. Niewątpliwie, zwyżka cen jedwabiu lub żelaza bezpośrednio nie wywiera wpływu na koszta utrzymania, pośrednio jednak istnienie związku między niemi, a cenami wspomnianych artykułów jest faktem, nie ulegającym wątpliwości. W m. wrześniu ceny artykułów żywnościowych wszędzie wykazy wały tendencję zwyżkową.

W Anglji zwyżka cen trwała przez m. czerwiec, lipiec, sierpień, wrzesień i październik. Ceny żywności w m. sierpniu były wyższe od cen żywności w okresie przedwojennym o 68%, zaś koszta utrzymania w tymże miesiącu przewyższyły od przedwojennych w m. sierpniu 1,73 razy, zaś we wrześniu o 1,75 razy. W związku ze wzrostem cen żywności wzrosły również płace. W stosunku %-owym do płac z m. sierpnia 1914 r. (przyjmuje się je za 100) w m. wrześniu r. b. wynosiły one przeciętnie dla robotnika, zatrudnionego w przemyśle:

budowlanym	205
węglowym	166
metalowym	152
okrętowym	130
bawełnianym	161
wełnianym	185
drukarskim	212
rolnictwie	156

Przeciętne płace w m. wrześniu wzrosły w Anglji o 70%, co oznacza wzrost b. znaczny (maximum wzrostu przypada na m. grudzień 1920 = 170—180%).

Również we Francji zwyżka cen żywności w m. wrześniu była b. znaczna. W stosunku do okresu przedwojennego ceny żywności wynosiły w styczniu r. b. 309%. w czerwcu — 331, w sierpniu — 328 i wrześniu—309. Liczby absolutne ustalone zostały na m. styczeń r. b.—3,321, luty—3,394 marzec—3,454, kwiecień—3,439, maj—3,496, czerwiec — 3,562, lipiec — 3,446 i sierpień — 3,524. Zwyżka cen w ogromnej mierze tłomaczy się we Francji spadkiem franka franc. Frank w New-Jorku notowano przeciętnie w m. lipcu 4.89 ct., w sierpniu zaś—4.54, co oznacza zniżkę 7.7%.

W Szwajcarji rozwój cen w r. b. zobrazowany jest poniżej:

Czerwiec 1914=100	III kw. 1922	I kw. 1923	II kw. 23	III kw.1923
Koszta utrzyman.	159	160	165	166
	1 paźdz. 22	1 stycz. 23	1 wrześ. 23	1 paźdz. 23
Ceny żywności	153	156	162	164

Ceny żywności w m. wrześniu podskoczyły zatem o 2 punkty (m. in. ser—6%, cielęcina—7%, wieprzowina—6%). Jeżeli koszta utrzymania w kwartale III wzrosły o 1 punkt, wzrost ten przypisać należy wyłącznie wzrostowi cen artykułów żywności (wyjątek stanowią ziemniaki). Na poziom płac zwyżka cen żywności w Szwajcarji nie wywarła prawie żadnego wpływu.

Co się tyczy St. Zjednoczonych, niewątpliwie poziom zarobków jest w tym kraju znacznie wyższy, niż w Europie, dzięki czemu w bankach amerykańskich (w ostatnich czasach w bankach związków zawodowych) dopływ oszczędności jest b. znaczny. Niemniej jednak pamiętać należy o tem, iż siła kupna dolara w porównaniu z siłą kupna przed wojną ogromnie się zmniejszyła. W sierpniu r. 1920 siła kupna dolara wynosiła 40% siły kupna przedwojennej. W tym czasie bowiem ceny hurtowe wynosiły 225% cen przedwojennych, zaś koszta utrzymania 215%. W latach następnych zarówno ceny hurtowe, jak i koszta utrzymania spadły i dzięki temu wzmogła się siła kupna dolara. Wskaźnik kosztów utrzymania wynosił w grudniu r. 1920 w porównaniu z lipcem 1914 r. — 198%, w grudniu 1921—169%, w grudniu 1922—169%, w końcu 1-ego kwartału r. b.—169%, w końcu kwartału 2-go—170%, w m. sierpniu r. b.—161.6%. Procentowo zmniejszenie się siły kupna dolara można ustalić na 42.2%. Dolar zatem w odniesieniu do kosztów utrzymania posiada siłę kupna, równą 58.8 centom z czasów przedwojennych.

W Niemczech podobnie, jak i u nas, skutkiem katastrofalnego spadku waluty

oraz ustawicznego wzrostu cen, dostosowanie wahań płac do wahań waluty jest ogromnie utrudnione. Koszta utrzymania w Niemczech nietylko osiągnęły poziom kosztów utrzymania światowych, lecz nawet odnośnie do wielu artykułów już je przewyższyły. Obecnie już drożyzna w Niemczech nie jest „fikcyjna", lecz jest to drożyzna faktyczna. Ustalono, iż ceny są obecnie w Niemczech wyższe, niż przed wojną. Należy mieć na uwadze wzgląd, iż siła kupna złota jest obecnie mniejsza, niż przed wojną. Ceny więc przedwojenne nie mogą być uważane za „punkt złoty" nieprzekraczalny. Zaznaczyliśmy przecież wyżej, iż siła kupna dolara zmniejszyła się obecnie o 60 — 70%. Zmniejszenie się siły kupna złota byłoby obojętne, gdyby odpowiednio wzrosły płace. Zarówno w Niemczech, jak i w Polsce należy stwierdzić, iż w miarę, jak siła kupna jednostki płatniczej, będącej w obiegu, spada, wzgl. w miarę, jak koszta utrzymania wzrastają, płace coraz bardziej odbiegają od poziomu płac przedwojennych. W Niemczech, gdzie ceny zmieniają się niekiedy z godziny na godzinę, oznaczanie płac w niemieckich markach papierowych nastręcza wyjątkowe trudności. Deprecjacji płac starano się zaradzić w ten sposób, iż wypłaty były dokonywane z początku dwa razy na tydzień, potem trzy, wreszcie codzień. Ale i ten środek nie może być uważany za skuteczny. Metody tej już choćby z tego względu zalecić nie można, iż uskutecznianie wypłat codziennie w większych przedsiębiorstwach wymagałoby stworzenia specjalnego aparatu biurowego, co pociągnęłoby za sobą nieprodukcyjny wydatek i obciążyłoby koszta wytwórczości. Zagadnienie płac tak ściśle wiąże się w chwili obecnej z kryzysem cen i ogólnym kryzysem gospodarczym, że zbyt nagłe przejście do miernika złotego i oparcie się na skali przedwojennej pogorszyłoby obecną sytuację i zwiększyło bezrobocie.

Czy rozwiąże się w chwili obecnej zagadnienie płac przez ich waloryzację? Wydaje się to wątpliwe. Waloryzacja płac musiałaby pociągnąć za sobą waloryzację wszystkich dziedzin życia gospodarczego. Upowszechniłoby się ustalanie cen w walucie złotej. Bylibyśmy świadkami zjawiska, jakie ma miejsce w Niemczech. Kalkulowanoby ceny w fikcyjnej walucie złotej, nie zaś w walucie, znajdującej się w obiegu. Kupcy, ustalając ceny w walucie pełnowartośwej, byliby zmuszeni przyjmować od kupującego marki papierowe i naturalnie po kursie urzędowym, często nieodpowiadającym kursowi rzeczywistemu. Za otrzymane pieniądze kupiec nie byłby w stanie kupić ilości towarów równej ilości towarów sprzedanych. Pragnąc zabezpieczyć się przed ewentualną stratą, byłby on zmuszony doliczać dodatki wyrównawcze, „doprowadzając" w ten sposób ceny do poziomu wyższego od cen przedwojennych.

Kwestja płac będzie mogła być uregulowana w sposób należyty po osiągnięciu stabilizacji siły nabywczej pieniądza, która pociągnąć będzie musiała za sobą stabilizację cen, a więc kosztów utrzymania. Wprowadzenie jednostek obliczeniowych „fikcyjnie" istniejących może w życiu gospodarczym wywołać chaos, z którego wyjście okaże się ogromnie utrudnione.

Dr. Leon Pączewski.

KRONIKA KRAJOWA
PRZEMYSŁ

Kryzys przemysłowy.

Według oficjalnych danych przemysł w okręgu bialskim przeżywać zaczyna początek kryzysu. Fabrykanci przystąpili do redukcji dni pracy w swych przedsiębiorstwach. Przeprowadziła to już jedna z największych fabryk kapeluszy w Bielsku. W przemyśle włókienniczym bielskim kryzys dotknął około 100 fabryk, w których zredukowano dni robocze do 4 dni tygodniowo. W przemysle metalowym również 16 fabryk zredukowało pracę. W chemicznym 3 fabryki i 2 papiernie. W okręgu radomskim unieruchomionych jest 12 fabryk, z tego 8 metalowych, 4 garbarnie. Zaś 51 przedsiębiorstw ograniczyło pracę i tak: w 15 fabrykach metalowych. w 34 garbarniach i 2 tartakach. Pozatem w 14 zakładach przemysłowych zredukowano ilość robotników, i tak: w 10 metalowych, w 3 garbarniach i jednej kopalni. Ogólna ilość bezrobotnych wynosi w tym okręgu przem. 365 robotnikkw w przemyśle metalowym, 236 garbarzy i 38 różnych przedsiębiorstw. Redukcja dotknęła 200 metalow., 529 garbarzy, 150 w tartakach i 35 różnych przedsiębiorstwach.

Z przemysłu metalowego.

Warszawski przemysł metalowy jest częściowo dotknięty kryzysem. W czterech większych fabrykach przemysłowcy zredukowali tydzień roboczy do 4-ch dni. W kilkunastu zaś zmniejszona została liczba robotników, przez co wzmogło się bezrobocie. Jako powody kryzysu podają przemysłowcy: brak gotówki obrotowej i kredytów, przy posiadaniu których fabryki mogłyby pracować intensywniej.

Wystawa przemysłu polskiego na samochodach.

Polsko-amerykańskie towarzystwo „Palatin“ w Warszawie powzięło zamiar zorganizowania wystawy próbek i wzorów przemysłu polskiego na samochodach. Byłaby to ruchoma wystawa objeżdżająca terytorja Europy środkowej Bałkanów i krajów baltyckich. Podjęto równocześnie kroki o uzyskanie odpowiedniej asekuracji życia i mienia dla eksponentów. W razie uzyskania odpowiednich gwarancji wystawa ta również objeżdżałaby terytorjum Rosji.

Przetwory mięsne.

Odbyło się poświęcenie nowej placówki w dziedzinie polskiego przemysłu przetworów mięsnych — wielkiej rzeźni wywozowej przy stacji Czerniewicach w ziemi kujawskiej.

Rzeźnia wywozowa trzody chlewnej. której powstanie przed wojną jest zasługą inicjatywy zbiorowej ziemiaństwa kujawskiego z panem Tadeuszem Findeisenem na czele, po wojnie przywrócona jest do stanu czynnego po reorganizacji technicznej przez sp. akc. „Chłodnictwo Polskie“ — organizację rolniczo-handlową, opierającą się na kapitałach krajowych, przeważnie rolniczych. Na czele tej instytucji stoją przedstawiciele sfer ziemiańskich.

Produkcja rzeźni obliczona jest na przerób od 100—200 tysięcy sztuk trzody chlewnej rocznie i może być rozszerzona. Przerób przewiduje produkcję boczków wieprzowych na wywóz, przy zużytkowaniu na przerób dla rynku wewnętrznego innych części zabitej sztuki, dających około 40% wagi mięsa bitego na spożycie wewnętrzne, a zarazem zużytkuje celowo wszelkie odpadki, jak krew kości, kiszki, szczecinę i t. p.

Wielka fabryka obuwia mechanicznego.

Były dyrektor Wielkiej fabryki obuwia mechanicznego w Petersburgu Mikołaj Petroff oraz znany przemysłowiec wileński Adolf Kleiber czynią u władz starania w celu założenia w Białymstoku wielkiej fabryki mechanicznego obuwia. Dla tych celow mają być odbudowane liczne pustkami obecnie stojące budynki fabryczne zniszczone podczas wojny w Białymstoku.

Produkcja papieru w Polsce.

Miesięczna produkcja papieru w Polsce wynosi z górą 400 wagonów, zaś produkcja cellulozy przekracza ilość 320 wagonów. Za granicę wywożona jest całkowita produkcja cellulozy sulfatowej, gdyż gatunek tej cellulozy nie znajduje zainteresowania ani kalkulacji dla polskich papierników. Przemysł papierniczy polski zatrndnia 5000 robotników.

Ilość wydobytej ropy naftowej w Polsce od 1 stycznia do 1 sierpnia r. b.

Wyniosła 422.425 ton wobec 415.581 ton w 1922 r. — 411.598 ton w 1921 r. — 446.252 ton w 1920 r. — 549.641 ton w 1913 r. w tym samym czasokresie. Ilość wydobytego gazu ziemnego od 1 stycznia do 1 sierpnia r. b. wyniosła 224 878.784 m. sz., wobec 234 000.000 w 1922 r.—233.330.000 w 1921 i 260.500.000 w 1920 r.

Produkcja zapałek w Polsce.

W obecnej chwili istnieje w Polsce 20 fabryk zapałek. Najwięcej bo 13 na terenach b. zaboru rosyjskiego, 4 w Wielkopolsce, 3 w Małopolsce i 1 na Śląsku Cieszyńskim. Na ogólną ilość fabryk czynnych jest 17, 3 znajdują się w budowie. Przemysł zapałek zatrudnia u nas 5.000 robotników. Do dnia 1-go września r. b. według danych statystycznych z 9 tylko fabryk zebranych produkcja od 1-go stycznia wynosiła 130 miljonów pudełek.

Nowa placówka przemysłu papierowego.

Dn. 1 listopada 1923 r. została puszczona w ruch fabryka papieru w Nowej-Wilejce pod Wilnem. Fabryka ta egzystuje od r. 1860. W 1914 r. fabryka była zajęta przez okupantów i doszczętnie zniszczona. W 1921 r. nowopowstała S-ka Akc. pod firmą „Nowowilejska Fabryka Masy Drzewnej i Papieru“ odbudowała zniszczone budynki i uzupełniając nowemi maszynami doprowadziła fabrykę do poziomu jednej z największych placówek tego przemysłu w kraju Obecnie fabryka zatrudnia 300 robotników. Fabryka wyrabia papier drukowy, piśmienny, gazetowy i pakowy w ilości 2.500.000 kg. papieru rocznie.

Zamiast polskiej ropy dla Austrji — amerykańska

W związku z wprowadzeniem zakazu wywozu ropy naftowej w Polsce rafinerje austryjackie znacznie ograniczyły swoją produkcję. Dotychczas bowiem Austrja sprowadzała ropę głównie z Polski. Rafinerzy austrjaccy zwrócili się do koncernów austrjackich i rosyjskich, które umożliwiły Austrji import ropy naftowej amerykańskiej i rosyjskiej.

KRONIKA KRAJOWA

HANDEL

Handel z Ukrainą.

Ukraińska komisja handlu zagranicznego, ustaliła kontyngenty przywozowe towarów kolonialnych i artykułów, niezbędnych do odżywiania ludności za 3,5 miljona rb. złotych; przed wojną przywożono tych towarów dla komisarjatu zdrowia za 3.650,000 rb. złotych i narzędzi rolniczych: 1) kos za 250,000 rb. zł., żniwiarek za 700,000 rb. zł., młynków i innych narzędzi do czyszczenia zboża za 200 000 rb. zł., narzędzi dla mleczarstwa za 100,000 rb. zł., narzędzi ogrodniczych i drobnych narzędzi gospodarczych za 715,000 rb. zł.; części zapasowych do zagranicznych narzędzi rolniczych za 500,000 rb. złotych. Komisja uznała za zbędny przywóz, pługów, kultywatorów, siewników, kosiarek i młócarni. Dalsze kontyngenty są następujące: traktorów za 1,200,000 rb. zł.: wobec tego, że miejscowa produkcja jest niewystarczająca; maszyn z wyjątkiem silników elektrycznych za miljon rb. zł.; obrabiarek i aparatów dla przemysłu metalowego za 2 miljony rb. zł.; różnych maszyn za 736,000 rb. złotych; wyrobów z czarnych i kolorowych metali, jak to: maszyn kuchennych, drobnego gospodarskiego inwentarza domowego za 4,300,000 rb. zł.; materjałów chemicznych, farbiarskich i garbarskich, oraz ekstraktów za 1,833,000 rb. zł.; wyrobów cienkich, wełnianych za 3 miljony rubli: towarów skórzanych za 1,200,000 rb. zł.; aparatów i maszyn dla przdmysłu młynarkiego i produkcji olejów roślinnych za 400,000 rb. zł.

Polska mogłaby dostarczyć większej części tych artykułów na najdogodniejszych warunkach; mogą konkurować z nią tylko Niemcy, którzy co do maszyn, aparatów dla instalacji przemysłowych, obrabiarek, narzędzi rolniczych są dla nas poważnymi współzawodnikami. Ponadto trzeba liczyć się jeszcze z tem, że państwowe urzędy sowieckie przy tranzakcjach handlowych dają stale niemcom i anglikom pierwszeństwo przed polakami; udział w imporcie firm prywatnych, które się się tą zasadą ni kierują, jest minimalny. Należy jednak przypuszczać, że w dziedzinie cienkich materjałów wełnianych, które i przed wojną szły przeważnie z Polski, przemył polski, pomimo wymienionych przeszkód, obejmie większą część proektowanych dostaw.

Stosunki handl. między Polską a Jugosławią.

W kołach handlowych i przemysłowych w Białogrodzie wyrażają żal z powodu, że nie istnieje dotychczas umowa taryfowa z Polską, ułatwiająca wymianę towarów pomiędzy obu temi państwami. W kołach tych przewidują, że handel między Polską a Jugosławią mógłby rozwinąć się znacznie i wydatniej, niż obecnie, gdyż Jugosławia mogła by być wybitnym spożywcą głównych produktów przemysłu polskiego — wyrobów włókienniczych i cukru, a dla Polski byłoby wyrachowanie zakupować w Jugosławji produkty rolnicze a także rudę żelazną dla swego przemysłu metalurgicznego.

Nafta polska wzamian za serbskie wino.

Poseł do skupszczyzny członek partji radykalnej Radonicz. po powrocie z Polski oświadczył, iż udało mu się zawrzeć porozumienie z rządem polskim, na mocy którego Jugosławia będzie otrzymywała z Polski naftę, wywożąc w zamian do Polski większą ilość wina.

Polska umowa handlowa z Anglją.

Rokowania z rządem angielskim o zawarcie umowy handlowej Polski z Anglją dobiegają do końca. W najbliższym czasie będzie uzgodniony tekst umowy. W chwili obecnej pertraktacje prowadzone są w Warszawie z radcą handlowym poselstwa angielskiego p. Kimensem.

Cło w złocie na towary.

Dowiadujemy się, że zostało już podpisane rozporządzenie rządowe o ustaleniu listy towarów, które przy imporcie do Polski opłacą cło w kruszcu złotym. Na liście tej znajdują się przeważnie wyroby gotowe i owoce, głównie z dziedziny luksusu, jak np. wyroby z jedwabiu, koronki, hafty pióra itp. Rozporządzenie obowiązywać będzie od najbliższych dni.

Nasz handel z Rosją.

Moskiewskie *Izwiestja* donoszą, iż ostatnio w stosunkach handlowych polsko-rosyjskich nastąpiło pewne ożywienie. Przedstawiciel handlowy sowietów w Warszawie prowadzi układy z firmami polskiemi w sprawie wywozu do Rosji chemikalji i leków, maszyn rolniczych i t. d. W związku z tem *Izwiestja* oświadczają, iż ułatwieniu operacji handlowych znakomicie pomogłaby umowa handlowa polsko-rosyjska, której brak dotychczas.

O umowę handlową polsko-grecką.

Dowiadujemy się, że w obecnej chwili kwestja zawarcia umowy handlowej Polski z Grecją stała się bardzo aktualna. Specjalnie zainteresowany w tej sprawie jest przemysł włókienniczy, związek przemysłowców włókienniczych w Łodzi, oraz izba handlowa w Bielsku. Sfery te interweniowały w tej sprawie u rządu polskiego. Informują nas, że stanowisko rządu sprawie przyszłej umowy handlowej z Grecją jest przychylne i że w tej kwestji mają być podjęte oficjalne kroki.

Nasz handel zagraniczny.

Główny urząd statystyczny podaje następujące dane dotyczące handlu zagranicznego Polski w r. 1923.

Miesiące	Waga w tyś. tonn		Wartość w miljardach		Wartość w miljonach fr. złotych		Na 100 fr. zł. przywozu pokryto wywozem
	Przywóz	Wywóz	Przywóz	Wywóz	Przywóz	Wywóz	
Styczeń	220.5	1368.6	445.5	343.3	93.05	70.58	75.36
Luty	260.6	1469.2	655.6	755.9	81.49	93.97	115.31
Marzec	300.4	2151.0	812.3	1144.4	98.21	138.37	140.89
Kwiecień	286.0	1335 0	866.4	946.3	100.49	109.76	109.22
Maj	252.3	1463.3	961.3	889.0	101.70	94.07	92.49
Czerwiec	290.7	1667.8	1529.2	1572.4	91.91	94.51	102.82
Lipiec	393.9	1627.4	2368.6	2510.8	96.46	102.26	106.01
Sierpień	239.1	1600.1	3582.1	4673.7	78.30	102.16	130.47
Wrzesień	203.7	1384.1	4299.5	6047.9	78.88	110.96	140.7

KRONIKA FINANSOWA

Związek Banków w Polsce.

Związek banków w Polsce, zawiadamia, że w ostatnich dniach nastąpiło połączenie istniejących dotychczas w poszczególnych dzielnicach Polskich zrzeszeń bankowych („Związek Banków w Polsce“ w Warszawie, „Związek Banków Polski Zachodniej“ w Poznaniu, oraz oraz „Odział Małopolski Związku Banków“ we Lwowie) i utworzenie jednej organizacji wspólnej — „Związku Bankow w Polsce“. Do nowego Związku przystępuje również w najbliższych czasie Związek Banków Ślązka Cieszyńskiego.

Do władz Związku powołano do rady naczelnej pp., senatora dr. Ernesta Adama, dr. Kazimierza Bajońskiego, dr. Marjana Boziewicza, Stefana Benzefa, Pawła Heilperina, Henryka Kadena, seratora Stanisława Karpińskiego, Marjana Kratochwilla, doktora Władysława Mieczkowskiego, senatora dr. Marcina Szarskiego, Henryka Szampaniera. Eustachego Korwin-Szymanowskiego, Alberta Ungara, dr. Romana Ziołeckiego; do komisji rewizyjnej pp.: Adolfa Daaba, dr. Stanisława Garskiego, Władysława Miśkiewicza; do kamisji dyscyplinarnej p.: dr. Tadeusza Dwernickiego, dr. Ferdynanda Kwiatkowskiego, Bolesława Pawlikowskiego. Marcelego Scheffsa, Stefana Weymana, Feliksa Wojewódzkiego.

Dnia 13 ub. m. odbyło się pierwsze posiedzenie rady naczelnej, na którem dokonano wyborów. Wybory dały wynik następujący: prezes rady naczelnej i zarządu—sen. Stanisław Karpiński, wiceprezesi rady naczelnej i zarządu — pp.: dr. Kazimierz Bajoński, senator dr. Marcin Szarski, Henryk Szampanier; członkowie zarządu—pp.: senator dr. Ernest Adam, Paweł Heilperin,dr. Władysław Mieczkowski. Sekretarzem rady naczelnej jest p. Stanisław Skonieczny.

Przygotowania do wprowadzenia niklowej monety obiegowej.

Dowiadujemy się. że ministerstwo skarbu przystępuje do zawarcia umowy z berndorfską fabryką Artura Kruppa, w sprawie dostarczenia skarbowi Rzeczypospolitej kilkudziesięciu miljonów sztuk monet niklowych po 20 groszy, kilkunastu miljonów niklowych sztuk 50 groszówek i kilka miljonów sztuk z bronzu monetarnego o wartosci jednogroszowej. Jak nas informują, monety te będą wybijane w państwowej mennicy w Wiedniu. Odbierać zaś gotowe monety będzie specjalnie delegowany do Wiednia przedstawiciel naszego ministerstwa skarbu. W razie dojścia do zawarcia powyższej umowy; pierwsza część dostawy wybitych monet nastąpiłaby nie później niż w dwa miesiące i 20 dni od dnia podpisania kontraktu. Waga transportu poszczególnego wynosiłaby 40 tys. klg. niklu i 3 tys. kilogramów bronzu. Następne transporty nadchodziłyby w okresach miesięcznych.

Kary za zwłokę w płaceniu podatków.

Ogłoszono ustawę z dnia 24 października 1923 r w przedmiocie podwyższenia kar za zwłokę.

Normę 10%, określoną w art. 2 ustawy z d. 9 marca 1923 r. o karach za zwłokę oraz o kosztach egzekucyjnych w art. 5 ustawy z d. 1 maja 1923 r. w przedmiocie zmiany niektórych postanowień ustawy z dnia 16 lipca 1920 r. o podatku od kapitałów i rent w art. 2 i 3 ustawy z dnia 1 maja 1923 r. w przedmiocie zmian niektórych postanowień ustawy z d. 8 czerwca 1920 r. o podatku od skrzynek depozytowych „safes“, w art. 19 ustawy z d. 15 czerwca 1923 r. w przedmiocie niektórych zmian w przepisach o państwowym podatku dochodowym, obowiązującym w b. dzielnicy pruskiej na mocy pruskiej ustawy z d. 19 czerwca 1906 r., ustawy z d. 19 grudnia 1919 r., oraz ustawy z d. 6 kwietnia 1922 r., w art. 90 ustawy o państwowym podatku dochodowym i w art. 56 ustawy z d. 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych, tudzież normę 2%, określoną w art. 115 wspomnianej ustawy o państwowym podatku dochodowym — podwyższa się do 5% za każdy dzień. Powyższa kara stosuje się do kwot podatków już zaległych oraz płatnych do końca r. 1923 i w roku 1924.

Normę kar za zwłokę w wysokości 5% w stosunku dziennym stosuje się również do zaległości z tytułu zaliczek na podatek majątkowy, określonych w ostatniej części art. 32 ustawy z d. 11 sierpnia 1923 r. o podatku majątkowym.

Mennica państwowa w Warszawie.

Jak się dowiadujemy, na stanowisko dyrektora mennicy państwowej, organizowanej w szybkim tempie, wysuwana jest kandydatura p. Aleksandrowicza obecnego vice-dyrektora głównego urzędu probierczego, wybitnego fachowca w dziedzinie medajlerstwa i spraw menniczych P. Aleksandrowicz prowadzi obecnie prace grzygotowawcze nad organizacją mennicy.

Kurtaże maklerów przysięgłych giełdy pieniężnej.

Maklerzy przysięgli zabiegają o podwyższenie stawek kurtażowych od walorów i akcyj o 100. Dotychczasowe opłaty wynoszą jeden od tysiąca z każdej strony od akcyj; pół od tysiąca od walut zagranicznysh. Papiery państwowe ewentualnej podwyżce podlegać nie mają.

Pożyczka złota.

Ministerjum skarbu zawiadomiło izby skarbowe, że obligacje 8% państwowej pożyczki złotej z roku 1922, mające wszelkie prawa papierów, posiadających zabezpieczenie pupilarne, winny być przyjmowane, jako wadja przy licytacjach, kaucje akcyzowe i celne, kaucje przy zawieraniu kontraktów ze skarbem państwa oraz kaucje, składane do depozytów wszelkich instytucji rządowych. Ministerjum jednocześnie określa aż do odwołania kurs, według, którego kasy skarbowe przyjmować mogą do depozytu wspomniane obligacje. Wynosi on obecnie około 75% ceny notowanej na giełdzie warszawskiej, zaokrąglonej do miljona marek za odcinek obligacji, opiewający na 10 złotych polskich i 10 tysięcy mkp. Kurs odcinków, opiewający na 50 złotych polskich i 50 tysięcy mkp. równa się w tym samym stosunku 5 miljonom mkp. O ewentualnych zmianach kursu będzie ministerjum skarbu zawiadamiało we właściwym czasie izby skarbowe.

Bank Towarowy.

Dowiadujemy się, że większość akcyj Banku Towarowego przeszła na własność grupy, zbliżonej do przemysłu cukrowniczego wielkopolskiego. Bank ten założony został w 1920 roku przez Karola Jaroszyńskiego przy poparciu Banku Krajowego (Lwów). Akcje te przeszły w posiadanie grupy, podobno za tę samą cenę 35.000 dolarów. za którą akcje nabył poprzedni właściciel pakietu p. Róziewicz.

Kronika Ustawodawcza.

Lista towarów opłacających cło w złocie.

Na podstawie rozporządzenia Ministrów Skarbu oraz Przemysłu i Handlu z dn. 16 listopada r. b. od szeregu towarów, ogłoszonych w tem rozporządzeniu należy uiszczać cło w efektywnym złocie, t. j. w monetach złotych.

Na liście tych towarów znajdują się następujące ważniejsze artykuły: owoce i jagody, owoce południowe, chleb świętojański, pasztety i przyprawy do potraw, wanilja, szafran, kardamon, kwiat i gałka muszkatołowa, cukierki, czekolada, kakao z cukrem, drożdże, wina beczkowe, o zawartości wyżej 16⁰ do 25⁰ alkoholu, wina w butelkach wszelkie wina, wyroby z włosów ludzkich, skóry futrzane wyprawione i futra — cenne, jak bobry, sobole, gronostaje, kuny, skunksy, wyroby z drzewa rzeźbione, ozdobne, tapicerowane, kwiaty, kamienie drogocenne, kafle, przedmioty z porcelany i biskwitu dla ozdoby mieszkań, wyroby jubilerskie, wyroby platerowane, zegarki złote, powozy, karety, dorożki, samochody osobowe, fulary drukowane jedwabne, jedwabna bielizna i odzież trykotowa, firanki, kapelusze filcowe, pilśniowe i wełniane, zabawki.

Towary nadane do przewozu do polskiego obszaru celnego przed dniem ogłoszenia tego rozporządzenia o ile przyjdą do Polski w ciągu miesiąca od dnia ogłoszenia opłacą cło w markach polskich podług agja normalnego.

Przepisy o podatku dochodowym.

Informują nas że przez min. skarbu został skierowany do laski marszałkowskiej projekt ustawy w przedmiocie przepisu o państwowym podatku dochodowym, obowiązującym na całym obszarze Rzpltej. Według projektu tego, ustawa o państwowym podatku dochodowym miałaby wejść w życie od 1 stycznia 1924 r. oraz rozporządzenia na obszarach b. dzielnicy pruskiej i Górnego Śląska, jako ustawy pruskie z r. 1906, tracą moc obowiązującą. Projekt ten dokładnie podaje sposób pobierania podatków z gospodarstw rolnych, porusza sprawę opodatkowania na rzecz gmin i związków komunalnych, podatków handlowych, dochodów z uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę.

Podatek majątkowy

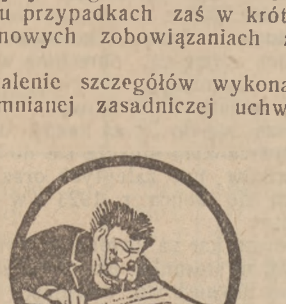
W Centralnym Związku polskiego przemysłu, górnictwa handlu i finansów odbyła się narada, poświęcona omówieniu sprawy przedterminowego uiszczenia jeszcze w roku bieżącym części podatku majątkowego.

Przedstawiciele reprezentowanych przez Centralny Związek sfer gospodarczych ujawnili zupełną jednomyślność w uznaniu potrzeby przyjścia z pomocą rządowi przy pracy nad uzdrowieniem skarbu. W związku z tem zaznaczono zgodny pogląd, że nakazem chwili jest dobrowolne zadeklarowanie przez sfery przemysłowe i przelanie do skarbu jeszcze w roku bieżącym możliwie jaknajwiększych sum z tytułu podatku majątkowego. Pogląd ten podyktowany był powszechnem zrozumieniem, iż ze sprawą pomyślnej realizacji tegorocznych wpływów na poczet podatku majątkowego wiążą się bezpośrednio tak zasadniczej wagi zagadnienia, jak sprawa ufundowania nowej zdrowej waluty, oraz przetrwania okresu przejściowego, poprzedzającego moment wspomniany.

Wszystkie reprezentowane gałęzie przemysłu wyraziły w zasadzie pełną gotowość zapoczątkowania zbiorowej akcji, idącej na rękę rządowi, w granicach indywidualnych możliwości płatniczych, uzależnionych od bieżącej konjunktury gospodarczej

Uznano potrzebę indywidualizacji w zależności od charakteru przemysłów, bądź eksportowych, które płaciłyby w wysokocennych walutach obcych, bądź tych, które, nie mając do dyspozycji waluty eksportowej, płaciłyby w gotowiźnie markowej, w obu przypadkach zaś w krótkoterminowych zobowiązaniach złotych.

Ustalenie szczegółów wykonania wspomnianej zasadniczej uchwały przekazano poszczególnym organizacjom przemysłowym, z których rada zjazdu przemysłowców górniczych zapoczątkowała już narady z czynnikami rządowemi.

Cło od przedmiotów zbytku w walucie złotej.

W celu zasilenia skarbowych zapasów złota rząd projektuje pobieranie opłat celnych przy wwozie niektórych towarów w efektownym złocie, t. j. w złotych monetach zagranicznych. Na listę towarów tych mają być wniesione towary z listy normalnej celnej, jako to: wyroby jedwabne, futra, koronki, słodycze i owoce egzotyczne, pióra ozdobne niektóre wyroby ozdobne z drzewa, metali i t. d.

Podatek od przedmiotów zbytku.

Ustawa o opłacie stemplowej od sprzedaży przedmiotów zbytku zamiast stać się zródłem dochodu dla skarbu, stała się powodem do narzekań i komplikacji. Ponieważ pobór podatku pozostawiony jest handlującym, przeto skutek jest tylko taki, że uczciwi kupcy, istotnie popierający ten podatek, nie mogą wytrzymać konkurencji z takimi, którzy tego podatku nie ściągają, wpływy zaś skarbowe z tego źródła są śmiesznie małe. Ustawa ta jest więc zawadą do racjonalnego unormowania sprzedaży przedmiotów zbytku. Dlatego też Stowarzyszenie Kupców Polskich zwróciło się do ministra skarbu z memorjałem domagającym się uchylenia wspomnianej ustawy, wskazując na to, że dla kupca inkasowanie podatku od przedmiotów zbytku jest nadmiernym ciężarem, a ten sam, a nawet lepszy rezultat dla skarbu osiągnąć można drogą odpowiedniego wymiaru podatku obrotowego.

Kontygenty wywozowe.

Główny urząd przewozu i wywozu na posiedzeniu zmniejszonego kompletu, dn. 16 b. m. uchwalił kontygenty wywozowe następujące: peluszki 2,000 tonn, seradeli 2,000 tonn, wyki 2,000 tonn, koniczyny 1,000 tonn. Opłaty wywozowe ustanowiono dla koniczyn bez względu na ich gatunek na 100 dolarów od wagonu 10 tonnowego, dla peluszki 20 dolarów, oraz dla wyki i seradeli po 15 dolarów od waganu 10 tonnowego, płatnych w markach polskich po kursie dnia wpłaty. Podania o wywóz powyższych artykułów winny być wniesione do urzędu przed 30 listobada r. b.

Różne. Różne.

Z kolei.

Ministerjum kolei komunikuje następujące dane za kwartał 2-gi 1923 r., dotyczące ruchu na sieci normalnotorowych kolei państwowych. Średnia długość eksploatowanych linji kolejowych wynosiła 16.764 klm., po potrąceniu zaś odcinków zamkniętych dla ruchu 16.591. Przebieg pociągów ruchu osobowego wynosił 12.845.004 pociągo-klm, ruchu towarowego 9.462 645 poc.-klm. Przebieg wagonów taboru osobowego wynosił 353.696.349 osio klm., wagonów taboru towarowego ładowanych 501.373.548 osio-klm., próżnych 274.202.638 osio-klm. Przebieg ciężaru brutto pociągów ruchu osobowego wynosi 2.673.708.000 tonno-klm. (bez dyrekcji katowickiej) pociągów ruchu towarowego 5.962.532.000 tonno-klm. (bez dyrekcji katowickiej). Załadowane na stacji kolei polskich 1.075.243 wagony. Przyjęto od kolei zagranicznych 249.219 wagonów ładowanych. Dane powyższe obejmują 9 dyrekcji kolejowych, mianowicie: warszawską, radomską, wileńską, poznańską, gdańską, krakowską, lwowską, stanisławowską i katowicką.

Z zagłębia Bitkowskiego.

W ostatnich dniach nastąpiło w Bitkowie dowiercenie szybu „Dział IV" należącego do koncernu naftowego „Dąbrowa" w głębokości 816 m — z produkcją dzienną 6—8 cystern. Jest to pierwszy wypadek dowiercenia w w tamtejszym zagłębiu tak wielkiej produkcji, która nawet w zagłębiu borysławskim jest dzisiaj rzadkością. Nadto należy wspomnieć, że dowiercony szyb „Dział IV" produkuje ropę samoczynnie. Pola naftowe w Bitkowie poddane są w ostatnich czasach bardzo intensywnej eksploatacji, gdyż produkcję ropy uzyskuje się na nich już w głębokości do 1000 metrów; nadto jakość ropy tamtejszej jest o wiele podatniejszą od ropy borysławskiej — zawiera bowiem około 35 procent benzyny.

Z I-go półrocza r. b. wynosiła produkcja zagłębia bitkowskiego (Bitków, Kosmacz, Pasieczna, Słoboda Rungurska) około 1300 cyst. Ilość kompleksów kopalnianych wynosiła w tym czasie 44, zaś ogólna ilość otworów szybowych 158 z czego produkujących ropę 113, gazy 9, — w wierceniu i w instrumentacji 36. W pierwszem półroczu r. b. wywiercono w tym zagłębiu 5.278 metrów zaś największa głębokość szybu wynosiła 1.200 metrów.

O drzewną izbę eksportową.

Sfery przemysłowe Bydgoszczy i szeregu miast Pomorza zabiegają u rządu o zorganizowanie w Bydgoszczy izby eksportowej drzewnej. W związku z rozwojem na Pomorzu przemysłu drzewa eksportowego postulat ten jest umotywowany, to też min. przemysłu i handlu, które skierowało na porządek dzienny rady ministrów projekt ustawy o organizacji izb handlowych zajmuje w tej sprawie stanowisko przychylne.

Fuzja Towarzystw Ubezpieczeń.

Założone w 1919 roku dwa połączone ze sobą choć samodzielnie firmujące Towarzystwa Polonja (ogień i transport) i Vita (życie) ostać się nie mogły, chociaż pierwsza z tych spółek mając korzystne warunki reasekuracji, prosperowała. Obecnie obie te instytucje łączą się z Towarzystwem Przezorność, która jako normująca asekurację życiową od wypadków, mimo znacznych aktywów zmuszone jest rozszerzyć swą działalność przez dobranie innych gałęzi ubezpieczeń. Przypominamy, iż Przezorność była spółką wzajemno-akcyjną, lecz w roku zeszłym stało się Towarzystwem wyłącznie akcyjnem.

Wywóz zboża z Rosji.

Według państwowego planu miało być wywiezione zboże; w sierpniu 24 miljony pudów, we wrześniu 37, faktycznie zaś wywieziono w sierpniu 4, we wrześniu 6 miljonów pudów. Gatunek zboża najrozmaitszy, żyte bardzo lekkie, mocno zanieczyszczone, wilgoci od 14 do 15 proc., ciał obcych zgórą 3 proc., pszenicy około 8 proc. Pszenica tegoroczna obok jednakowego z żytem zanieczyszczenia wykazuje domieszkę żyta od 7 do 17 proc., zaś pszenica jara dużą domieszkę jęczmienia. Pojawienie się masowe na zbożu wołku (dołgonosika) wywołało szereg rozporządzeń ze strony władz sowieckich; zalecono po niewczasie zabrać się do czyszczenia i dezynfenkcji śpichlerzów.

Wystawa przedmiotów użytku domowego.

D. 2-go grudnia r. b., w hali wystawowej przy ulicy Nowy-Świat 50, w Warszawie, otwarta będzie wystawa specjalna przedmiotów użytku domowego, urządzona przez polski Związek przemysłowców metalowych i spółkę akcyjną „polscy Zjednoczeni przemysłowcy metalowi".

Celem wystawy jest nie tylko zapoznanie szerokiego ogółu konsumentów z wytwórczością krajową w tym dziale przemysłu metalowego, lecz także danie im dobrej sposobności do dokompletowania swego gospodarstwa i nabycia tanio, bo po cenach reklamowych, przedmiotów domowego użytku, z których wiele nadaje się na upominki gwiazdkowe, wobec nadchodzących świąt Bożego Narodzenia. Wystawa, której nadany będzie w tym celu charakter targu przedświątecznego, potrwa do dnia 7 stycznia 1924 r.

Stan zbiorów w Polsce.

Główny urząd statystyczny podaje następujący komunikat o stanie zbiorów w Polsce.

Na mocy sprawozdań, otrzymanych w październiku r. b, główny urząd statystyczny podaje dokładniejsze obliczenia zbiorów roku bieżącego. Liczby, podawano poprzednio na mocy oceny, dokonywanej podczas zbiorów, jak już zaznaczał główny urząd statyczny w poprzednich komunikatach, nie mogły być dokładne, ponieważ trudno było jeszcze zorjentować się co do wydajności ziarna.

Podług obecnych zmienionych obliczeń, dokonywanych na mocy szacowania omłotów, ogólny zbiór w całej Polsce jest następujący: pszenicy 13 136.000 kwintali (200 kg.); żyta 59.965.000 kwint.; jęczmienia 16.508.000 kwint.; owsa 35.948 kwintali.

W stosunku do roku zeszłego zbiór pszenicy jest o 13.3% większy; zbiór żyta o 18.4% większy, zbiór jęczmienia o 26 6% większy; zbiór owsa o 41.1% większy.

W porównaniu zaś ze średnim zbiorem za ostatnie pięciolecie przedwojenne zbiór pszenicy jeszcze jest mniejszy o 22.9%; zbiór żyta większy o 4.5%; zbiór jęczmienia większy o 8.7%; zbiór owsa o 27%.

W sprawie światowej Konferencji Energietycznej w Londynie w r. 1924-ym.

Brytyjski Związek Elektrotechniczny łącznie z innemi instytucjami pokrewnemi urządzają w lecie 1924-go roku w Londynie podczas mającej się wówczas odbyć wystawy Imperjum Brytyjkiego, — Konferencję Energietyczną — „Wordl Power Conference“.

Celem tej konferencji jest zbadanie sposobów racjonalnego wyzyskania przemysłowych i naukowych źródeł energji dla potrzeb narodowych i międzynarodowych. Konferencja ma również rozważyć możliwość założenia stałego biura międzynarodowego w celu gromadzenia danych statystycznyh, prowadzenia katastru źródeł energji w świecie, oraz wymiany wiadomości przemysłowych i naukowych za pośrednictwem oficjalnych przedstawicieli poszczególnych Państw. Londyński Komitet Konferencji zwrócił się do poselstw obcych państw, między niemi i do Polskiego, z propozycją utworzenia w każdym państwie komitetów narodowych dla współdziałania celem najwydatniejszego wzięcia udziału w Konferencji.

Program ogólny obejmuje 5 działów: źródła energji, wytwarzanie energji, rozdział energji, zastosowanie energji i dział ogólny. Każdy z działów jest podzielony na szereg zagadnień poszczególnych. Komitet organizacyjny kładzie największy nacisk na dział I, niemniej jednak należy opracować i inne działy, o ile to okaże się możliwe.

Państwowa Rada Elektryczna, istniejąca przy Ministorstwie Robót Publicznych, na skutek inicjatywy Wydziału Elektrycznego wyłoniła Komisję Energietyczną, której udzieliła mandatu na zajęcie się sprawą udziału Polski w Konferencji Energietycznej w Londynie, oraz na powołanie do życia Polskiego Komitetu Energietycznego.

Dnia 17. XI r. b. odbyło się posiedzenie Komisji Energietypznej P. R. El. pod przewodnictwem p. inż. L. Tołłoczki. W myśl uchwały Rady, zdecydowano zgłosić do Sekretarjatu Generalnego Konferencji w Londynie następujący skład reprezentacyjny Poiskiego Komitetu Energietycznego.

I — *Prezes*: inż. Ludwik Tołłoczko. Prezes Państwowej Rady Elektrycznej, b. Minister Poczt i Telegrafów.

II — *Vice-prezes*: dr. inż. Adam Rożański, Dyrektor Departamentu Wodnego Ministerstwa Robót Publicznych, członek Polskiego Towarzystwa Politechnicznego.

III — *Vice-prezes*: inż. Tadeusz Sułowski, Prezes Związku Elektrowni Polskich, Dyrektor Naczelny Sp. Akc. „Siła i Światło“.

IV — *Sekretarz*: inż. Kazimierz Siwicki, Naczelnik Wydziału Elekrycznego Ministerstwa Robót Publicznych.

V — Inż. Juljan Eberhardt, Wiceminister Kolei Żelaznych.

VI — Józef Morozewicz, magister mineralogji i geognozji, Doktor honor i causa Uniw. Jagiel., Członek Czynny Polskiej Akad. Umiejętności, Członek Towarzystw Mineralogicznych w Paryżu, Wiedniu, Petersburgu etc., b. Profesor Uniwersytetu Jagiel. w Krakowie, Dyrektor Polskiego Państwow. Instytutu geologicznego w Warszawie.

VII — Dr. h. c. inż. Ignacy Mościcki, Prezes Instytutu Badań Chemicznych, Prezes Polskiego Towarzystwa Chemicznego, Profesor Politechniki Lwowskiej.

VIII — Inż. Mieczysław Pożaryski, Prezes Stowarzyszenia Elektrotechników Polskich, Prezes Stow. Radjotechników Polskich, Profesor Politechniki Warszawskiej.

IX — Witold hr. Sągajło, Dyrektor Generalny Warszawskiego T-wa Kopalń węgla i zakładów hutniczych, Wiceprezes Rady Zjazdu Przemysłowców górniczych, Prezes Stowarzyszenia Polskich Inżynierów górniczych i hutniczych w Polsce.

X — Henryk Tennenbaum, dyrektor Departamentu Handlowego w Ministerstwie Przemysłu i Handlu.

XI — Inż. Andrzej Wierzbicki, Generalny Dyrektor Centralnego Związku Polskiego Przemysłu, Górnictwa, Handlu i Finansów, poseł na Sejm.

Nadto wejść mają 2 przedstawiciele przemysłu naftowego.

KRONIKA ZAGRANICZNA

Pierwsza Międzynarodowa Wystawa Przemysłu Serniczego w Medjolanie.

Izba Handlowa Polsko-Włoska w Warszawie donosi, że Pierwsza Międzynarodowa Wystawa Przemysłu Serniczego w Medjolanie, pod wysokim patronatem Jego Król. Mości Wiktora Emanuela III, która miała się odbyć w listopadzie r.b., została odłożona do kwietnia 1924 r. Stało się to głównie na prośbę przemysłowców Ameryki Północnocnej i Południowej, którzy zdają sobie sprawę z ważności tej pierwszej w swoim rodzaju wystawy w Europie, pragnęli mieć więcej czasu celem zorganizowania się i przygotowania w jaknajszerszym zakresie współudziału Ameryki w tej wystawie. Ponieważ dotychczawe zabiegi Izby celem zorganizowania sekcji polskiej spełzły na niczem, a koła zainteresowane uważały między innemi, że czas określony przez termin wystawy, był niewystarczający, Izba wzywa wszystkich producentów wyrobów serniczych i mleczarskich (wszystkie wyroby wchodące w zakres przemysłu mleczarskiego, serniczego i maślanego, oraz przyrządy, naczynia i aparaty do tego celu służące, a wyrabiane w Polsce) zawodowe związki mleczarskie, kółka rolnicze i t. p., ażeby zechciały się porozumieć z Izbą albo z radcą handlowym przy poselstwie włoskiem p. dr, Antonio Cervi-Menotti, w sprawie zorganizowania sekcji polskiej, przyczem Izba zaznacza że wszystkie kraje europejskie zgłosiły już swój udział na wspomianej wystawie, Polska więc jako jeden z najbogatszych krajów rolniczych w Europie, powinna być godnie reprezentowaną.

Z komisji odszkodowań.

Komisja odszkodowań ogłosiła w ostatnich dniach następujący podział wpłat gotówkowych i dostaw, jakich Niemcy, dokonały przed 30 czerwca r. b. (w tysiącach mk. złotych).

	w gotówce	w naturaljach	majątek odstąpiony	ogółem
Anglja	641334	613784	638000	1255756
Francja	143969	1357958	302042	1803909
Włochy	33285	305336	—	338621
Belgja	1081268	848223	835	1930328
Japonja	390000	8978	52000	61368
Serbja	604	203764	—	204368
Grecja	—	12807	—	12807
Polska	—	14938	—	14938
Rumunja	—	31721	—	31721
Czecho-Słowacja	—	16268	6297	22565
Portugalja	—	11928	—	11928

Ziemniaki w Czechsłowacji.

Konsulat polski w Mor. Ostrawie donosi, że zjawiła się w powiatach: Hulczyn, Mor. Ostrawa, Erysztat, Frydek, Opawa i Bilowiec choroba raka ziemniaczanego („chrisophrictis endobiotica"). W Celu zapobieżenia rozszerzeniu się epidemji wydano zakaz wywozu ziemniakw z powyższych powiatów. Chorobę raka stwierdzono w ziemniakach w 19 gminach powiatu Hulczyn, w 5 gminach pow. Mor. Ostrawa, w 8 gminach pow. Bilowiec, w 4 gminach pow. Frydek, 3 gminach p. Opawa i 2 gminach pow. Frysztat.

Nafta dla Niemiec.

Według wiadomości z Nowego Jorku, Hugo Stinnes zawarł umowę z koncernem „Sinclair Oil", która zapewnia zakładom przemysłowym Stinnesa dostawę znacznych ilości nafty na lat kilka. Nafta amerykańska użyta ma być między innemi jako materjał opałowy, którym Stennes zamierza zastąpić brakujące węgle z zagłębia Ruhr.

Sowiecki bank państwowy

posiada obecnie 220 oddziałów wobec 130 przed wojną. Z 12-tu banków prywatnych na zasadach akcyjnych, tylko 3 odgrywają poważną rolę, a mianowicie Bank Przemysłowy, Moskiewski Miejski i Rosyjski Handlowy. Te trzy banki, obsługujące zcentralizowany przemysł państwowy oraz państwowy i prywatny handel mają obrotów 74.3 proc., na kooperację przypada 14 pr.

Obca waluta w sowietach.

Na radzie ludowych komisarzy wniesiono projekt ustawy w przedmiocie zniesienia obowiązku dla przybywających do Rosji sowieckiej oddawania na granicach Rosji obcej waluty władzom celnym, w celu wpłacenia ich do skarbu państwa na rachnnek właściciela. Zarządzenie to stosowano w wypadkach wwozu obcej waluty przewyższającej 500 rubli złotem.

Kampanja cukrownicza w Belgji

jest w pełnym biegu. Cena buraków (17 proc. cukru fres. za 1000 kgr. wobec 100 w 1922 r. 180 w 1920, 75 w 1917, 42 1915 r. Wydajność jednego ha wyniosła około 28 tys. kgr. Przewiduje się produkcję 280 tys, ton w bieżącym roku wobec 270 tys. w 1922, 290 tys. w 1921 i 240 tys. w 1920. Konsumcja 175 tys. w 1922 r., 170 tys. w 1921 r. 140 tys. w 1920 r. Belgja będzie mogła na przyszły rok eksportować około 100 ton. Produkcja światowa przewidziana jest w ilości mniej więcej 20 mijonów ton, a konsumcja 19 miljonów.

Bank Łotewski nabywa złoto.

Bank państwowy Łotwy nabył świeżo zagranicą 500 kgr. złota, co kosztowało około 900 mil. rb. łotewskich. Nabyte złoto pozostanie zagranicą w celu zabezpieczenia banknotów, puszczonych w obieg przez bank.

Finanse Austrji.

Raport jeneralnego komisarza Ligi narodów, dr. Zimmermana za czas od d. 15 września do dnia 15 października r. b. atwierdza zadowalający stan finansów austrjackich i postęp w zrównoważeniu budżetu. Wydatki na administrację państwową wykazują zmniejszenie o 100 miljardów koron. Oszczędności z końcem lipca przekroczyły 900 miljardów. Cła i monopol tytuniowy, oddane w zastaw, jako zabezpieczenie Ligi narodów, wykazują znakomite dochody. Przekroczyły one trzykrotnie preliminowaną sumę.

Pokrycie banknotów, którym rozporządza austrjacki Bank emisyjny, stanowi 82,5 wartości emisji, gdy statut przewiduje tylko 20% pokrycia. Zapas walut zagranicznych osiągnął sumę 404,000 funty szterlingów, z których 285 przeznaczono na amortyzację pożyczki. Jeneralny komisarz stwierdza, że gospodarcze przepowiednie naprawy skarbu austrackiego sprawdzają się zadziwiająco trafnie. Austrja powoli, ale nieustannie zdobywa należne jej miejsce w rodzinie organizmów gospodarczych. Ciemną plamą na jasnem tle naprawy Austrji stanowi niezrównoważony bilans handlowy. Komisarz wyraża nadzieję, że zawarcie umów handlowych z zagranicą, wzmocnienie produkcji rolnej, wreszcie dochody z handlu tranzytowego i z tranzakcji bankowych, częściowo wyrównają przewyżkę przywozu nad wywozem.

Nowe akcje na Giełdzie Warszawskiej.

Suchedniowska Fabryka Odlewów Sp. Akc. w Kielcach.

Powyższa Spółka Akcyjna została założona jeszcze w połowie 1894 r. celem prowadzenia i rozwoju istniejącej w Suchedniowie (z. Kieleckiej) fabryki odlewów żeliwnych, należącej do Pawła Hertza, Bronisława Bergmana i Ludwika Starke na gruncie własnym.

Nowy Statut Spółki został zatwierdzony przez władze Polskie dnia 1 października 1920 r.

Niezależnie od powyższej fabryki Spółka posiada następujące nieruchomości:
w Warszawie: Al. Jerozolimskie № 8,
w Kielcach: plac przy ul. Cegielina „Głęboczka" (przestrzeń $11^1/_2$ morg.), na którym w r. b. pobudowano i urządzono fabrykę odlewów żeliwnych, warsztaty mechaniczne, emaljarnię oraz piec Martenowski dla odlewni stalowych pod nazwą fabryki „Ludwików".

Również w r. b. Spółka nabyła drugi plac przyległy do fabryki „Ludwików" (przestrz. 5 morgów), na którym to placu buduje się wielka fabryka naczyń blaszanych emaljowanych. Fabryka ta ma zatrudniać 2000 ludzi.

Program fabryki w Suchedniowie stanowi fabrykacja:

1) naczyń żelaznych surowych i emaljowanych,
2) emalji sanitarnej,
3) rur zlewowych, wodociągowych i kanalizacyjnych,
4) buksów do wozów, odlewów do maszyn rolniczych,
5) części żniwnych,
6) odlewów lano-kutych,
7) maszyn rolniczych.

Program fabryki „Ludwików" w Kielcach stanowi fabrykacja:

1) naczyń żelaznych surowych i emaljowanych,
2) rur,
3) odlewów rolniczych,
4) odlewów kuchennych,
5) kuchenki i piecyki,
6) odlewów stalowych dla kolejnictwa oraz kowadeł i imadeł.

Znajdująca się w budowie fabryka „Blaszankarnia" ma na celu produkcję naczyń kuchennych blaszanych emaljowanych. Budowa jest na ukończeniu i maszyny potrzebne do fabrykacji już są nabyte.

W fabrykach w Suchedniowie i Kielcach pracuje obecnie 1100 robotników i 76 urzędników.

Spółka ma swą siedzibą w Kielcach.

Spółka posiada własne składy sprzedaży:
W Kraju:
1. W Warszawie, ul. Graniczna № 12.
2. W Łodzi, ul. Kościuszki № 39.
3. W Krakowie, plac Dominikański № 3.

Zagranicą:
1. W Bukareszcie.
2. W Rydze.
3. W Gdańsku (w organizacji)

Pierwotny kapitał zakładowy wynosił rub. 300000, podzielonych na 1200 akcji po rub. 250 wart. nom.

W marcu 1920 r. kapitał zakładowy został powiększony o mk. 600,000,000 drogą wypuszczenia 12,000 akcji po mk. 500 wart. nom. czyli do mk. 6,648,000.

W grudniu 1920 r. kapitał zakładowy został powiększony o mk. 3.552.000 czyli do mk. 10.200.000 drogą przewalutowania książkowej wartości majątku Spółki, wskutek czego akcjonarjusze otrzymali bezpłatnie na każdą akcję 250-rublową (mk. 540) sześć akcji po mk. 500 wartości nom. przy jednoczesnej zmianie akcji 250 rublowych na akcje 500 markowe. W ten sposób każda akcja 250 rublowa przedstawiała wartość siedmiu akcji 500 markowych.

W lipcu 1921 powiększono kapitał zakładowy o mk.49.800.000 czyli do marek 60 miljonów.

W marcu r. b. powiększono kapitał zakładowy o dalsze mk. 540 miljonów, czyli do mk. 600 miljonów, drogą przeszacowania majątku Spółki podług urzędowego szacunku, wskutek czego akcjonarjusze otrzymali bezpłatnie na każdą akcję dziewięć nowych akcji również po mk. 500 wart. nom.

Wreszcie również w marcu r. b. podwyższono kapitał zakładowy o mk. 100 miljonów, czyli do mk. 700. miljonów, drogą wypuszszenia 200 tysięcy akcji IV em.

Obecny zatem kapitał zakładowy Spółki wynosi mk. 700 miljonów podzielonych na 1.400.000 akcji po mk. 500 wart. nom.

Władze Spółki stanowią:

ZARZĄD: Stanisław Starke (prezes), Henryk Bruner i Tadeusz Jermułowicz.
Kandydaci: Tadeusz Szwajs i Szymon Starke.
KOMISJA REWIZYJNA: Michał Grossman, Władysław Jermułowicz i Roman Cichowski.

Dywidenda za ostatnie trzechlecie:

Za r.: 1920|21—30%, 1921|22—30%, 1922|23—200%.

Pierwsze notowanie w cedule Giełdy Pieniężnej w Warszawie: *16 listopada 1923 r.*

Pierwsze kursy: *mk. 1500—2400.*

Z CHWILI.

Uwaga światłego społeczeństwa znów niemal całkowicie pochłonięta jest przez sprawy, bezpośrednio związane z naprawą skarbu i waluty. Należy do nich przedewszystkiem waloryzacja podatków, jako będąca na porządku obrad Sejmu i uważana przez większość za konieczny warunek utrzymania równowagi budżetowej i zbliżenia się tym sposobem do ustalenia kursu naszej waluty.

Już samo roznamiętnienie, z jakiem zwalczają się wzajemnie zwolennicy i przeciwnicy waloryzacji, wskazują że idzie tu o rzecz pierwszorzędnej wagi. W istocie, od takiego, czy innego załatwienia projektu tej ustawy zależy kierunek całej linji przyszłej naszej polityki skarbowej. Jeżeli uda się, choćby nie całkowicie, ale w znacznym stopniu, zahamować druk i emisję papierowych marek polskich, tempo spadania kursu i zmniejszania się nabywczej wartości marki polskiej stanie się wolniejszem, przez co zbliżymy się do uzdrowienia naszej waluty, aczkolwiek nie osiągniemy jeszcze tego uzdrowienia całkowicie.

Stale od lat kilku zwiększający się spadek wartości marki polskiej pozbawił ją niemal doszczętnie charakteru miernika pieniężnego. Jednem z następstw tego zjawiska jest niemożność otrzymywania przez skarb wpływów z podatków, uiszczanych w markach polskich, w rzeczywistej wysokości tych podatków, projektowanej i uchwalonej przez ciała prawodawcze. Dalszem następstwem jest niemożność ułożenia budżetu państwowego w markach polskich, gdyż marka ta kurczy się po stronie dochodów, natomiast stale jest pomnażana po stronie wydatków.

Kiedy jeszcze spadek marki był względnie umiarkowany, ministerstwo skarbu czyniło usiłowania celem ustalenia jej wartości i spodziewało się osiągnąć ten rezultat przez zrównoważenie dochodów z wydatkami za pomocą powiększenia dochodów i zmniejszenia wydatków. Byłoby to możliwe, gdyby powiększenie dochodów, a jednaczesne zmniejszenie wydatków nastąpić mogło w ciągu bardzo krótkiego czasu. Dochody musiałyby odrazu stać się tak wielkie, aby było można doraźnie zaniechać zadłużania się skarbu państwa w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej, jednocześnie zaś wydatki należałoby również doraźnie ograniczyć. O ile jedno i drugie możliwe jest do osiągnięcia— nastąpić może nie prędzej, jak w ciągu kilku miesięcy. Podczas tego okresu nawet

najbardziej powiększone dochody, obliczone w markach polskich, bardzo szybko topnieć muszą wraz ze spadkiem marki.

Starano się temu zapobiedz za pomocą wprowadzenia systematu wykładników w niektórych podatkach (gruntowym i budynkowym, dochodowym, spadkowym), przez udzielenie radzie ministrów, lub właściwym ministrom prawa podwyższania podatków spożywczych, opłat stemplowych, taryf kolejowych i pocztowych, częściowo również przez wprowadzenie 10% kar miesięcznych za opóźnienie w płaceniu podatków.

Wszystkie te jednak zarządzenia zawiodły, nie mogły bowiem doprowadzić do utrzymania dochodów publicznych na poziomie odpowiadającym założeniom pierwotnym.

Dochody skarbu z różnych kategorji podatków są dostatecznym dowodem słuszności powyższego twierdzenia. A więc z podatku gruntowego skarb otrzymać może w r 1923—16 miljardów franków, zamiast oczekiwanych 53, z podatku dochodowego (od dochodów t. zw. „fundowanych")—około 13 miljardów franków, zamiast 133, z podatków pośrednich (akcyzy i monopole)—50 miljardów zamiast 125 i t. d.

Nie będzie więc przesadą twierdzenie, że, wobec stałego i szybkiego spadku kursu marki, skarb państwa otrzymuje w dochodach około czwartej części tej sumy, na którą liczył; różnica będzie coraz większą w miarę prędszego deprecjonowania się marki, wywołanego wciąż rosnącą inflacją na potrzeby pokrycia deficytu. Stosowane co pewien czas wykładniki nie mogą być uważane za skuteczny środek zaradczy.

Dopóki nie będzie mogła nastąpić stabilizacja marki przez przerwanie jej drukowania, jedynym środkiem, najbardziej zbliżającym markę dochodową do marki rozchodowej, jest wprowadzenie do obliczania dochodów publicznych — stałej jednostki podatkowej, którą marka polska być nie może. W istocie swej stała jednostka podatkowa nie będzie niczem innem, jak rozszerzeniem stosowania wykładników, z tą jednak różnicą, że wykładnik stosuje się ryczałtowo w znacznych odstępach czasu, podatkowa zaś jednostka pozwala na prędsze i ściślejsze uchwycenie spadku marki.

Nie należy się łudzić, iżby wprowadzenie stałej jednostki podatkowej zastąpić miało stabilizowany pieniądz własny. Również przyznać należy, że projekt ustawy o waloryzacji podatków posiada pewne braki techniczne, jak wybór funta szterlingów do obliczania swej jednostki. Również nie ulega wątpliwości, że waloryzacja podatków wywoła zwyżkę cen, gdyż producenci, zmuszeni do płacenia podatków w walucie niezdeprecjonowanej, lub mniej zdeprecjonowanej, niż ta, w której płacili podatki dotychchczas, przerzucą całość, lub część podwyższonych wskutek tego kosztów handlowych na odbiorców. Natomiast słabe są argumenty, takie, jak: niebezpieczeństwo zwyżki kursów walut obcych, nabywanych na zabezpieczenie się od zwyżki jednostki podatkowej. Przedsiębiorca, który musi sobie radzić z kalkulacją obliczonej na dłuższe okresy produkcji, lub obrotu towarowego, opartych na surowcach importowanych znajdzie również sposób na obliczenie ryzyka, jakie wprowadza do jego kosztów handlowych jednostka podatkowa.

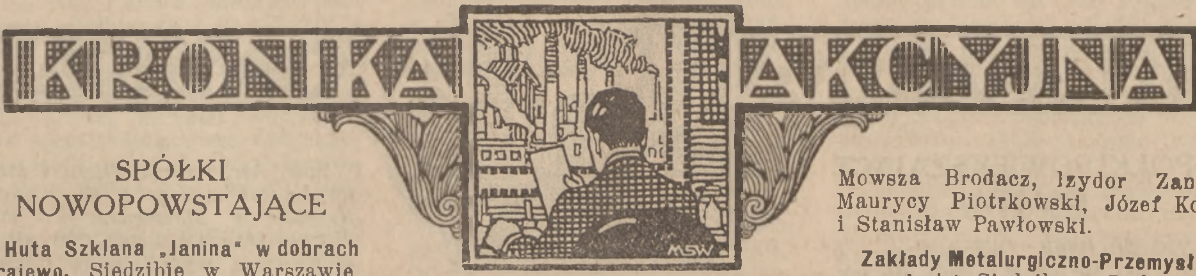
Wreszcie nie należy zapominać o tem, że znaczna część naszego przemysłu i handlu już zwaloryzowała swoje dochody, kalkulując ceny podług kursu dolara. Dlaczegożby zatem nie było wolno uczynić tego samego w pewnym zakresie, skarbowi państwa?

T. W.

Od Redakcji.

Ponieważ akcje przedsiębiorstw krajowych stanowią jedną z najkorzystniejszych lokat kapitału, o czem świadczy coraz liczniejsze zainteresowanie się nieomal wszystkich warstw ludności—uważamy za wskazane zapoznać Czytelników naszych ze stanem tych przedsiębiorstw, których akcje świeżo zostają dopuszczone do obrotów na Giełdzie Pieniężnej w Warszawie, — w tym celu otwieramy rubrykę:

Nowe akcje na Giełdzie Warszawskiej.

SPÓŁKI NOWOPOWSTAJĄCE

Huta Szklana „Janina" w dobrach Grajewo. Siedzibie w Warszawie. Kapitał zakładowy mk. 200 miljonów, podzielonych po 8000 akcji po 25,000 wart. nom. Założyciele: dr. Józef Pawłowski, Karol Woyciechowski i Włodzimierz Morżkowki.

Starzycka Manufaktura Dywanów „M. B. Szeps". Siedziba w Tomaszowie Mazowieckim. Kapitał zakładowy mk. 200 miljonów, podzielonych na 20,000 akcji po mk. 10,000 wart. nom. Założyciele: Jakób i Bolesław Szepsowie oraz Maurycy Szczęśliwy.

Lidzki Syndykat Rolniczy. Siedziba w Lidzie. Kapitał zakładowy mk. 1,050,000,000, podzielonych na 2000 akcji po mk. 525,000 wart. nom. Założyciele: Ludwik Ks. Światopełk-Czetwertyński, Józef Michniewicz Stanisław Wańkowicz Juljan Przybyłko, Olgierd Zan i Ryszard Orłowski.

Cukrownia „Mała Wieś". Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy dwa miljardy, podzielonych na 200 tysięcy akcji po mk. 10,000 wart. nom. Założyciele: Bank Ziemiański, Eustachy Korwin-Szymanowski, Mieczysław Kugler, Dr. Viktor Kutten i Anastazy-Kazimierz Róg.

„Wysowa" Zakład Zdrojowo-Kąpielowy w Krakowie. Siedziba w Krakowie. Kapitał zakładowy mk. 1,100,000,000, podzielonych na 110 tysięcy akcji po mk. 10,000 wart. nom. Założyciele: „Wysowa" Zakład Zdrojowo - Kąpielowy, Sp z ogr. odp., Ziemski Bank Kredytowy, Oddział w Krakowie, Akcyjny Bank Związkowy, Oddział w Zakopanem, Mieczysław Walczak, Jan Wróblewski i dr. Wacław Kraszewski.

Towarzystwo Handlowe „Z. Cerbst, T. Śliwczyński i S-ka. Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy mk. 500 miljonów, podzielonych na 50,000 akcji po mk. 10,000 wart. nom. Założyciele: Zygmunt Cerbst, Zygmunt Guizot i Tadesz Śliwczyński.

Towarzystwo Handlowo - Przemysłowo-Hadlowe „Colpet". Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy mk. 500 miljonów, podzielonych na 50,000 akcji po mk. 10,000 wart. nom. Założyciele: Mieczysław i Józef Grodeccy oraz Stanisław Twardowski.

Krajowy Związek Włókienniczy dla Importu i Eksportu. Siedziba w Łodzi. Kapitał zakładowy mk. 500 miljonów, podzielonych na 50000 akcji (10,000 imiennych i 40000 na okaziciela) po mk. 10000 wart. nom. Założyciele: Edward Babiacki, Mowsza Brodacz, Izydor Zand, Maurycy Piotrkowski, Józef Kon i Stanisław Pawłowski.

Zakłady Metalurgiczno-Przemysłowe w Łodzi. Siedziba w Łodzi. Kapitał zakładowy mk. 200 miljonów, podzielonych na 10000 akcji po mk. 20000 wart. nom. Założyciele: Teodor-Mikołaj i Aleksander-Włodzimierz Piltzowie oraz Henryk Reinhold Guhl.

Międzynarodowy Bank Handlowy. Siedziba w Katowicach w Województwie Śląskiem. Kapitał zakładowy marek dwa miljardy, podzielonych na 200 tysięcy akcji po mk. 10000 wart. nom.

Towarzystwo Handlowo-Przemysłowe Mieczysław Zagajski. Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy mk. 200 miljonów, podzielonych na 20000 akcji po mk. 10000 wart. nom. Założyciele: Mieczysław Zagajski, Czesław Podlewski i Adolf Wekstein.

„Tartak Kostrzyn". Siedziba w Kostrzynie. Kapitał zakładowy mk. 500 miljonów, podzielonych na 50000 akcji po mk. 10000 wart. nom.

„Gribul" Wytwórnia Artykułów Spożywczych. Siedziba w Poznaniu. Kapitał zakładowy mk. 500 miljonów, podzielonych na 500 tysięcy akcji po mk. 1000 wart. nom. Założycie: Dr. Jan Kruszewski, Edmund Gaszkowski, Jan Kierczyński, Jan Lefas, Andrzej Wachowiak i Aleksander Thomas.

OSTATNIE KURSY akcji nienotowanych na urzędowej giełdzie.

Kursy przybliżone podług prywatnych źródeł (w tysiącach marek).

Cukrownia „Chybie"	8,500	Machlejd	380
„ „Kujawy"	45,000	Nitrat	160
„ „Zduny"	40,000	Polska Hurtownia Opałowa	35
„ „Zbiersk"	8,000	Tow. Przem. Węgl. w Polsce	25
Elektrownia „Pruszków"	120	Hurtownia Aptekarzy Polskich	115
Kauczuk	110	Guma Rubber	135
Lechita (nafta)	80		

„TERMINARZ PODATKOWY".

Do 10 grudnia — 1) ostatnia rata podatku obrotowego za I półr. 1923;
2) zaliczka na podatek majątkowy.

Do 15 grudnia — podatek obrotowy za listopad 1923 r.

Do 31 grudnia — wykupno patentu na rok 1924. Złożenie zeznań do podatku majątkowego na podstawie stanu z I-VII-1923 r.

KRONIKA AKCYJNA

SPÓŁKI POWIĘKSZAJĄCE KAPITAŁ

Łódzki Bank Depozytowy — o mk. 100 miljonów, czyli do mk. 300 miljonów drogą wypuszczenia 100 tysięcy nowych akcji po mk. 1000 wart. nom.., przyczem cena emisyjna w wysokości równej wartości nominalnej zostanie pokrytą z zysków za 1922 r., wskutek czego akcjonarjusze otrzymają bezpłatnie na każde 3 dawne akcje 1 nową;—o dalsze mk. 800 miljonów, czyli do mk. 1.200.000.000 drogą wypuszczenia 800 tysięcy akcji po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 3000.

Polska Fabryka Przetworów Chemicznych z Drzewa — o mk. 10 miljonów, czyli do mk. 20 miljonów drogą wypuszczenia 10.000 akcji II em. po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom I em. w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 1100.

Tow. Akc. dla Wyrobu Zapałek „Silesia“ — o mk. 60 miljonów, czyli do mk. 100 miljonów drogą wypuszczenia 150 tysięcy akcji V em. po mk. 400 wart. nomin. Pierwszeństwo do nabycia akcji V em. służy właścicielom akcji emisji poprzednich w stosunku 3 nowych na każde 4 dotychczasowe akcje po cenie emisyjnej mk. 5000 z doliczeniem 6% od 1. I. 1923 r. Repartycji pozostałych akcji dokona Rada Zawiadowcza według swego uznania i określi kurs emisyjny.

Wileński Dom Towarowo-Przemysłowy „Bracia Jabłkowscy“ — o mk. 750 miljonów, czyli do półtora miljarda marek drogą wypuszczenia półtora miljona akcji IV emisji 225.000 imiennych i 1.275.000 na okaziciela po mk. 500 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia wszystkich akcji IV em. służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku jednej nowej na każdą dawną akcję po cenie emisyjnej mk. 6500.

Włocławska Fabryka Lokomobil i Młocarń Parowych — o mk. miljard, czyli do mk. 1.400.000.000 drogą wypuszczenia 50.000 akcji II em. po mk. 20.000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom akcji I em. w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 55000.

Bank Budowlany — o mk. 60 miljonów, czyli do mk. 120 miljonów drogą wypuszczenia 60.000 akcji III em. po mk. 1000 wart. nom. Suma powyższa mk. 60 miljonów będzie przelana do kapitału zakładowego z zysków za 1922 r. wskutek czego akcjonarjusze otrzymają bezpłatnie na każdą akcję I lub II em. jedną akcję III em. po mk. 1000 wart. nom.

„Kraj“ Fabryka Maszyn i Narzędzi Rolniczych dawniej Alfred Vaedtke w Kutnie — o mk. 150 miljonów, czyli do mk. 300 miljonów drogą wypuszczenia 150 tysięcy akcji VI em. po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji VI em. służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 20000.

Warszawski Bank Stołeczny — o mk. dwa i pół miljarda, czyli do trzech miljardów drogą wypuszczenia półtrzecia miljona akcji po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku 5 nowych na każdą dawną akcję po cenie emisyjnej mk. 1106.

Zakłady Mechaniczne i Odlewnia „Rohn, Zieliński i S-ka“ — o mk. 200 miljonów, czyli do mk. 500 miljonów drogą wypuszczenia 400 tysięcy akcji V em. po mk. 500 wart. nom.

Związek Producentów drzewa — o mk. 200 miljonów, czyli do mk. 500 miljonów drogą wypuszczenia 20.000 akcji III em. (12.000 imiennych — uprzywilejowanych i 8000 na okaziciela) po mk. 10.000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji III em. służy właścicielom akcji I i II em. w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 11.500.

Akc. Tow. Przemysłowe Zakładów Mechanicznych „Lilipop, Rau i Leowenstein“ — o mk. 480 miljonów, czyli mk. 3.720.000.000 drogą wypuszczenia 960 000 akcji po mk. 500 wart. nom. Suma powyższa mk. 480 miljonów pokryta będzie z zysków za 1922 r., wskutek czego akcjonarjusze otrzymają bezpłatnie po 2 nowe akcje za kupon od każdych 9 akcji I i II em.

Tow. Akc. Fabryki Oleju i Młyna Amerykańskiego I. D. Potoka Synowie w Małobędzu — o mk. 285.300.000 czyli do mk. 300 miljonów drogą wypuszczenia 190.200 akcji III em. po 1500 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji III em. służy właścicielom akcji I i II em. w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 2000.

„Bank Komercjalny“ — o mk. 300.000.120 czyli do marek 500.000.200 drogą wypuszczenia 1.071.429 po mk. 280 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji przysługuje właścicielom akcji poprzednich emisji w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej, określonej przez Radę Nadzorczą.

Fabryka Kapeluszy w Myślenicach — o mk. 70 miljonów, czyli do mk. 100 miljon drogą wypuszczenia 140 tysięcy akcji III em. po mk. 500 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji III em. służy właścicielom akcji I i II em. w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 2000.

Polskie Towarzystwo Gazownicze — o mk. 20 miljonów, czyli do mk. 40 miljonów drogą wypuszczenie 20.000 akcji IV em. po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji IV em. służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 1050.

„Planta“ — o mk. 100 miljonów, czyli do mk. 150 miljonów drogą przewalutowania wartości majątku Spółki, wskutek czego akcjonarjusze otrzymają dwie akcje na każdą dotychczasową akcję po mk. 1000 wart. nom.

Fabryka Lamp, Bronzów i Wyrobów Metalowych „Jan Serkowski“ — o mk. 120 miljonów, czyli do mk. 180 miljonów drogą wypuszczenia 120 tysięcy akcji IV em. po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji IV em. służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 1350.

Fabryka Lakierów i Farb Towarzystwo „Nobiles“. Kochanowicz, Sachnowski i C-o — o mk. 150 miljonów, czyli do mk 200 miljonów drogą wypuszczenia 15.000 akcji II em. po mk. 10.000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom akcji I em. w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 12.000.

Sp. Akc. Fabryki Maszyn i Narzędzi Rolniczych „M. Wolski i S-ka“ w Lublinie — o marek 2.450.000.000, czyli do marek 2.800.000.000 drogą przewalutowania wartości majątku S-ki, wskutek czego akcjonaujusze otrzymają bezpłatnie na każdą dotychczasową akcję siedem nowych po mk. 1000 wart. nom.

Sp. Akcyjna Przemysłu Leśnego w Lublinie — o mk. 441 miljonów czyli do mk. 490 miljonów drogą przewalutowania książkowej wartości majątku Spółki, wskutek czego dotychczasowe akcje po mk. 700 będą przestemplowane na mk. 7000 wart. nom.

Radomska Rolna Sp. Ak. — o mk. 800 miljonów, czyli do marek miljarda drogą wypuszczenia 160 tysięcy akcji III em. (60% imiennych i 40% na okaziciela) po mk. 5000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji III em. służy właścicielom akcji I i II em. w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 10.000.

Rafinerja Nafty „Jedlicze“ — o marek dwa miljardy, czyli do marek półtrzecia miljardów. Drogą wypuszczenia 200 tysięcy akcji II em. po mk. 10.000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom akcji I em. w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej marek 12.000.

Warszawski Bank Zjednoczony — o marek cztery miljardy, czyli do marek pięć miljardów drogą wypuszczenia czterech miljonów akcji IV em. po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji IV em. służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku czterech nowych na każdą dawną akcję po cenie emisyjnej mk. 2250.

Galicyjskie Towarzystwo Naftowe „Galicja“ — o mk. 99.960.000, czyli do mk. 114.240.000 drogą wypuszczenia 420 tysięcy akcji po mk. 238 wart. nom. Pierwszańtswo do nabycia 300.000 akcji nowej emisji służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 50.000. Sześdziesiąt tysięcy akcji nowej emisji mogą być użyte na nabycie aportowe, ewentualnie przydzielone będą dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku, jak wyżej. Pozostałe sześćdziesiąt tysięcy akcji oddane będą dowolnej subskrybcji po cenie emisyjnej, nie niższej miljona marek.

Wschodnie Towarzystwo dla Handlu, Przemysłu i Urządzeń Rolnych — o mk. 90 miljonów, czyli do mk. 150 miljonów drogą wypuszczenia 90.000 akcji IV em. po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji IV em. służy dotychczasowym akcjonorjuszom w stosunku trzech nowych na każde dwie akcje dawne po cenie emisyjnej mk. 8000.

Polska Budowlana Spółka Akcyjna — o mk. 100 miljonów, czyli do mk. 150 miljonów drogą wypuszczenia 200 tysięcy akcji VII em. po mk. 500 wart nom. Akcje VII em. będą emitowane po cenie nominalnej drogą przelania do kapitału zakładowego mk. 100 miljonów z zysków za 1922 r., wskutek czego dotychczasowi akcjonarjusze otrzymują za każdy kupon dywidendowy za 1922 r. dwie akcje VII em. lub dywidendę w gotówce: — o dalsze mk. 150 miljonów, czyli do mk. 300 miljonów drogą wypuszczenia 300 tysięcy akcji VIII em. po mk. 500 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji VIII em. służy właścicielom emisji poprzednich w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 3000.

Powszechne Domy Składowe we Lwowie — o mk. 400 miljonów. czyli do mk. 500 miljonów drogą wypuszczenia 400 tysięcy akcji II em. po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom akcji I em. w stosunku trzech nowych na każdą dawną akcję po cenie emisyjnej mk. 5500. Repartycji pozostałych akcji dokona Rada Zawiadowcza według swego uznania.

„Agrumarja“ Sp. Akc. Importowo-Eksportowa — o mk. 200 miljonów, czyli do mk. 300 miljonów drogą wypuszczenia 40.000 akcji V em. po mk. 5000 war. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji V em. służy właścicielom akcji poprzednich emisji w stosunku jednej nowej na każdą dawną akcję po cenie emisyjnej mk. 13.000. Pozostałe 20.000 akcji V em. otrzyma syndykat gwarancyjny po cenie marek 15.000.

Zakłady Przemysłowo-Ogrodnicze „Marynin“ — o mk. 100 miljonów, czyli do mk. 250 miljonów drogą wypuszczenia 20.000 akcji V em. po mk. 5.000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji V emisji służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 60.000.

Syndykat Rolniczy w Hrubieszowie — o mk. 410 miljonów, czyli do 440 miljonów drogą wypuszczenia 410 tysięcy akcji II em. po mk. 10.000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia 27:367 akcji II em. służy właścicielom akcji I em. w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 22.000. Z pozostałych 16,633 akcji II em przeznacza się na pokrycie szacunku nieruchomości w Tomaszowie sztuk 3633 oraz dla Banku Zjednoczonych Ziem Polskich sztuk 10.000, zgodnie z zawartym układem pomiędzy Spółką a Bankiem. Cena emisyjna dla powyższych 13.633 akcji II em. określa się na mk. 20.000.

Polskie Towarzystwo Elektryczne — o mk. 2o3 miljony czyli do mk. 7oo miljonów drogą wypuszczenia 58o tysięcy akcji IX em. po mk. 35o wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia 473,333 akcji IX em. służy właścicielom emisji poprzednich w stosunku jednej nowej na każde 3 dawne akcje po cenie emisyjnej mk. 1 4oo. Repartycji pozostałych 1o6,667 akcji IX em. dokona Zarząd według swego uznania.

Towarzystwo Fabryki Portland Cementu „Wysoka“ — o mk. 24o miljonów czyli do mk. 1,2oo,ooo drogą wypuszczenia 24o tysięcy akcji po mk. 1,ooo wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia 16o tysięcy akcji nowej emisji służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 5,ooo. Pozostałe 8o,ooo akcji będą użyte przez Zarząd na pokrycie istniejących zobowiązań co do wydania akcji, związanych z odbudową Cementowni w Podrosi po cenie nie niższej od emisyjnej.

Tow. Akc. „Polska Centrala Handlowa“ — o mk. 6oo miljonów czyli do mk. 6oo miljonów drogą wypuszczenia 1,2oo,ooo akcji VI em. po mk. 5oo wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji VI em. służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 75o; o dalsze mk. 4oo miljonów czyli do mk. 1,3oo,ooo,ooo drogą wypuszczenia 8oo tysięcy akcji VII em. po mk. 5oo wart. Cała emisja przeznacza się na pokrycie należności za nabytą przez Spółkę nieruchomość i fabrykę. Cena emisyjna VII em. określa się na mk. 75o.

Warszawskie Tow. Fabryki Wyrobów Metalowych i Emaljowanych „Wulkan" — o mk. 769,500,000 czyli do mk. 1,539,000,000 drogą wypuszczenia 256,500 akcji VI em. po mk. 3,000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji VI em. służy właścicielom akcji emisji poprzednich w stosunku do ilości posiadanych akcji oraz dodatkowe prawo poboru w tym samym stosunku akcji nierozebranych przez akcjonarjuszów z mocy powyższego prawa w terminie dwutygodniowym. Cena emisyjna określa się na mk. 100,000.

Tow. Akc. Zakładów Przędzalni Bawełny, Tkalni i Bielarni „Zawiercie" — o mk. 810 miljonów czyli do mk. 891 miljonów drogą wypuszczenia 135 tysięcy akcji II em. po mk. 6,000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom akcji I em. w stosunku 10 nowych na każdą dotychczasową akcję po cenie emisyjnej mk. 12.000.

Sp. Akc. Skupu i Sprzedaży Skór Surowych i Garbników — o mk. 190 miljonów czyli do mk. 380 drogą wypuszczenia 380 tysięcy akcji VIII em. po mk. 500 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji VIII em. służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 12,000 oraz wszelkich kosztów, związanych z nową emisją.

Tow. Akc. Urządzeń Szkolnych i Laboratoryjnych „Urania" w Warszawie — o mk. 200 miljonów czyli do mk. 300 miljonów drogą wypuszczenia 200 tysięcy akcji VII em. po mk. 1,000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji VII em. służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku 2 nowych za każdą dawną akcję po cenie emisyjnej mk. 5500.

Włocławska Fabryka Cykorji „Stella" — o mk. 270 miljonów czyli do mk. 300 miljonów drogą wypuszczenia 27,000 II em. po mk. 10 000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia 18,000 akcji II em. służy właścicielom akcji I em. w stosunku sześciu nowych na jedną dawną akcję po cenie nominalnej; 8,600 akcji II em. będzie wydane bezpłatnie p. Józefowi Grundlandowi, należne mu jako reszta ceny szacunkowej za przekazany Spółce majątek. Repartycji pozostałych 400 akcyj dokona Zarząd według swego uznania i określi kurs emisyjny.

„Akwawit" Rektyfikacja Okowity i Fabryka Chemiczna—o mk. 500.000 na jednej akcji 1,000-markowej, drogą przewalutowania majątku Spółki, wskutek czego wszystkie dotychczasowe akcje po mk 1,000 będą przestemplowane na 500,000 wartości nom.

„Marmury Kieleckie" — o marek 413,200,000 czyli do mk. 500 miljonów drogą wypuszczenia 413,200 (173.600 imiennych i 239,600 na okaziciela) akcji IV em. po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji IV em. służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 3,500 dla 347,200 sztuk i po mk. 50,000 dla resztujących 66,000 sztuk.

Włocławska Fabryka Drutu, dawniej C. Klaucke — o 270 miljonów czyli do mk. 300 miljonów drogą wypuszczenia 27 000 akcji II em. po mk. 10,000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom akcji I em. z tem jednak zastrzeżeniem, iż z ogólnej ilości akcji 8,400 sztuk będzie wydane bezpłatnie p. Józefowi Grundlandowi należne mu, jako reszta ceny szacunkowej za przekazany Spółce majątek, tak, że posiadanie jednej akcji dawnej daje prawo do nabycia 6 akcji II em. po cenie nom. Repartycji pozostałych 600 akcji II em. dokona Zarząd według swego uznania.

Bank Przemysłowców Radomskich — o mk. 230 miljonów czyli do mk. 500 miljonów drogą wypuszczenia 230,000 akcji II serji III em. po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku jednej nowej na jedną dawną akcję po cenie emisyjnej mk. 1,200 oraz w stosunku jednej nowej na dziesięć dawnych akcji po cenie emisyjnej mk. 25,000.

Sarniańska Huta Szklana — o mk. 900 miljonów czyli do mk. 1,200,000 drogą wypuszczenia 900 tysięcy akcji III em. po mk. 1,000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji III em. służy właścicielom akcji I II em. w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 5,000.

Krajowy Zakład dla Przemysłu Fabrycznego „Rolindustria" — o mk. 90 miljonów czyli do mk. 150 miljonow drogą wypuszczenia 90,000 akcji III em. po mk. 1,000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji III em. służy właścicielom akcji I i II em. w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 4,500.

Włocławska Fabryka Papieru — o mk. 700 miljonów czyli do mk. 800 miljonów drogą przewalutowania wartości majątku Spółki, wskutek czego akcjonarjusze otrzymają na każdą dotychczasową akcję siedem nowych po mk. 5000 wart. nom.

Kielecka Odlewnia — o mk. 480 miljonów czyli do mk. 500 miljonów drogą wypuszczenia 24,000 akcji II em. po mk. 20,000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom akcji I em. w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie nominalnej.

Kąpiele na Wielkim Morzu Jastrzębie Góry „Jastgór" — o mk. 200 miljonów czyli do mk. 400 miljonów drogą wypuszczenia 200 tysięcy akcji II em. po 1,000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom akcji I em. w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 10,000.

Fabryka Koronek i Wstążek „Emil Eisert i Schweikert — o mk. 784 miljony czyli do mk. 800 miljonów drogą przewalutowania wartości majątku Spółki, wskutek czego dotychczasowe akcje po mk 5,000 będą przestemplowane na mk. 250,000 wart. nom.

Bank Naftowy we Lwowie — o mk. 700 miljonów czyli do mk. 750 miljonów drogą wypuszczenia 700 tysięcy akcji po mk. 1,000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku 2 nowych za 1 dawną akcję. Cena emisyjną akcji II serji oznacza się na kwotę nie niżej 1,300 i 3,300 mk., przyczem 250,000 sztuk akcji zostanie pozbyte po cenie pierwszej a 250,000 po cenie drugiej.*)

Tow. „Zjednoczenie" — o mk. 100 miljonów czyli do mk. 112 miljonów drogą wypuszczenia 200 tysięcy akcji III em. po mk. 500 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji III em. służy właścicielom akcji I i II em. w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 1,100.

*) Przy określaniu ceny emisyjnej podajemy dosłownie tekst postanowienia odnośnych władz z 31|10 1923 r. (Monitor Polski Nr. 354). *Przypisek Red.*

Różne.

6% Bony Skarbowe.

Na skutek rozporządzenia p. Ministra Skarbu 6% Bony Złote S. I C. podlegają od 15 listopada r. b. spłacie gotowizną po mk. 301,900 za jeden złoty.

Zostały dopuszczone do obrotów na Giełdzie Pieniężnej w Warszawie akcje:

„Warszawskie Zakłady Przemysłowe Wyrobu Drożdży Prasowanych Słodu i Spirytusu“.

„Przemysł i Eksport Leśny“.

„Bank M. Stadthagen w Bydgoszczy“.

„Tow. dla Handlu, Przemysłu i Rolnictwa „Tehate“,

„Krajowa Hurtownia Herbaty dawniej T-wo M. Szumilin“.

„Młynotwórnia Wytwórnia Maszyn Młyńskich w Poznaniu“ oraz

„Instytut Wydawniczy „Bibljoteka Polska“.

Bank Francusko-Belgijsko-Polski dla Przemysłu i Rolnictwa zamienia świadectwa tymczasowe na akcje oryginalne VII (II)em.

Akc. Tow. Przemyłowe Zakładów Mechanicznych „Lilpop, Rau i Loewenstein“ uzyskało zezwolenie odnośnych władz o przedłużenie terminu wpłacenia kapitału zakładowego na III em. na dalsze trzy miesiące t. j. do 12 grudnia r. b.

Tow. Akc. W. i St. Radomcy w Pleszewie wypłaca dywidendę w 1923 r. w wysokości 100%.

T. A. Hertzfeld-Viktorius w Grudziądzu wypłaca dywidendę za 1922|23 r. w wysokości 200%.

T. A. „Hartwig Kantorowicz Nast.“ wypłaca dywidendę za 1922|23 r. w wysokości mk. 4,000 od akcji.

„Zegar“ T. A. w Śremie wypłaca dywidendę za 1922 23 r. w wysokości 200%.

Zakłady Chemiczne „Grodzisk“ zamieniają świadectwa na akcje oryginalne IV i V-em.

Sp. Akc. Drzewnego Przemysłu i Handlu wypłaca dywidendę za ostatni rok operacyjny w wysokości 200% czyli mk. 1000 od akcji.

Sp. Akc. Cukrowni „Strzyżów“ zamienia świadectwa tymczasowe na akcje oryginalne I do V em.

Fabryka Odzieży „Vestis“ w Warszawie (dawniej Polska Fabryka Odzieży) zamienia świadectwa tymczasowe na akcje oryginalne III em.

Nowodworskie Tartaki Parowe zmieniają nazwę firmy na **Anglo-Polskie Towarzystwo Leśne, Przemysłowe i Eksportowe „Anglolaspol“.**

Sp. Akc. Elektrowni Okręgowej w Zagłębiu Dąbrowskiem zamienia świadectwa tymczasowe na akcje oryginalne III i IV em.

Sp. Akc. Handlu Ziemiopłodami wypłaca dywidendę za 1922/23 r. w wysokości mk. 1250 od akcji 500-markowej.

Polska Centrala Handlowa zamienia świadectwa tymczasowe na akcje oryginalne V em.

T. A. Zakł. Chem. „Dziewulski i Lange“ przestemplowuje akcje I, II, III po rub. 250 na mk. 250,000 wart. nom.

Zakłady Górnicze Tow. Akc. „Silesia“ z siedzibą w Wiedniu uzyskały zezwolenie odnośnych władz na działalność w Państwie Polskiem.

Tow. Akc. C. Hartwig w Poznaniu wypłaca dywidendę za 1922/23 r. w wysokości 150% t. j. od akcji I-V em. po mk. 1500 i od akcji VI em. po mk. 750.

Tow. Akc. „Stadjon“ w Poznaniu zamienia świadectwa tymczasowe na akcje oryginalne akcja I em.

Warszawska Huta Szklana wypłaca dywidendę za 1922 r. w wysokości mk. 300 od akcji.

Akcje **Tow. Akc. „Len“ w Toruniu** zostały dopuszczone do obrotów na Giełdzie Pieniężnej w Poznaniu.

„Unia“ Zjednoczenia Fabryki Maszyn (dawniej A. Wentzki, Blumwe i Peters) wypłacają dywidendę za 1922/23 r. w wysokości 300%.

T. A. „Płótno“ w Poznaniu zamienia świadectwa tymczasowe na akcje oryginalne III em.

T. A. „Georges Ceilingi i Cie“ zamienia świadectwa tymczasowe na akcje oryginalne.

Bank dla Handlu i Przemysłu w Warszawie niezależnie od istniejącej ajencji Banku w Londynie uruchomił tamże oddział Miejski (88, Aldgate High Street).

Dr. Roman May, Chemiczna Fabryka wypłaca dywidendę za 1923/23 r. w wysokości 2000% czyli mk. 20,000 od akcji 1000-markowej.

Wycofanie „Notgeldu“ gdańskiego.

Jak wiadomo, jeszcze przed wprowadzeniem tymczasowego guldena, temat W. M. Gdańska wypuścił gdańskie banknoty, opiewające na marki niemieckie, chcąc w ten sposób zaradzić brakowi znaków obiegowych. Banknoty te znano pod nazwą „Notgeld'u“. W dniu 20 listopada zostały wycofane ostatnie banknoty tego rodzaju, a mianowicie, w odcinkach po 10 miljardów, wypuszczone w dniu 11. X. 1923 r., po 5 miljardów z dnia 11. X. 1923 r. i po 500 miljonów z dnia 26. IX 1923 r. Pieniądze te są wymieniane na marki niemieckie. Rzecz prosta, że tranzakcja ta przyniosła rządowi gdańskiemu sowite zyski, wynikającą ze spadku waluty niemieckiej.

W sprawie uszkodzonych banknotów dolarowych.

Wybujała spekulacja walutowa chwyta się różnych wybiegów w celu przysporzenia sobie nieusprawiedliwionych zysków, licząc przytem na naiwność i bierność szerokiej publiczności. Pamiętamy jeszcze, jak niecnie wyzyskiwały niektóre niesumienne jednostki podczas okupacji niemieckiej posiadaczy różnych papierowych pieniędzy, które przypadkowe były bądź naderwane, bądź też uszkodzone przez ledwo widoczne przekłucia szpilką. Podobne objawy dają się obecnie zauważyć w Gdańsku, zwłaszcza w stosunku do banknotów dolarowych. Odmowa przyjmowania względnie obniżanie ceny lekko uszkodzonych dolarowych banknotów doszło tu do takich rozmiarów, że Rada Giełdy zmuszona była postanowić, iż tego rodzaju banknoty muszą być przyjmowane, jako pełnowartościowe i nie mogą być odrzucane.

Koła gospodarcze przyjmyją to postanowienie z pełnem zadowoleniem, gdyż istotnie obawa lub odmowa przyjmowania lekko uszkodzonych jest niczem nieuzasadniona. Przekłucia banknotów szpilką tłomaczy się bowiem tem, że przy przesyłkach dolarów z Ameryki do Gdańska odnośne paczki są dla bezpieczeństwa zszywane przy pomocy szpilek.

Sp. Akc. zwołujące zebrania ogólne.

„Cerata“ — zwyczajne w drugim terminie na 6 grudnia r. b. o g. 6 wiecz. w lokalu Zarządu w Warszawie, ul. Długa Nr. 21.

T. A. Fabryki Cukru i Rafinerji „Czersk“ — zwyczajne na 1 grudnia r. b. o godz. 12 w poł. w lokalu Związku Zawodowego cukrowni b. Królestwa Polskiego w Warszawie, ul. Mazowiecka Nr. 13 m. 7.

Spółka Parcelacyjna Ziem Zachodnich w Poznaniu — zwyczajne na 26 listopada r. b. o godz. 4 pp. w biurze adwokata Chmielewskiego, w Poznaniu, plac Wolności 9.

„Chodorów“ Akc. Tow. dla Przemysłu Cukrowniczego w Chodorowie — zwyczajne na 27 listopada r. b. o godz. 11½ przed poł. w biurze Cukrowni w Chodorowie.

Bank Kwilecki, Potocki i S-ka — zwyczajne na 30 listopada r. b. o g. 4 pp. w lokalu Banku w Poznaniu, Aleja Marcinkowskiego 11.

Częstocickie Tow. Fabryk Cukru — zwyczajne na 15 grudnia r. b. o g. 3½ pp. w lokalu biura Zarządu w Warszawie, ul. Królewska 35.

R. Barcikowski w Poznaniu — zwyczajne na 22 listopada r. b. o g. 4 pp. w lokalu Spółki w Poznaniu, ul. Składowa Nr. 13.

Fabryka Tytuniowa „Union“ Kołodziejskiego i Filipowskiego — zwyczajne na 8 grudnia r. b. o g. 8 wiecz. w lokalu Zarządu w Warszawie, ul. Nowogrodzka Nr. 36.

Wielopolski, Dąbrowski i S-ka Kolej Wąskotorowa Działoska — nadzwyczajne na 17 grudnia r. b. o g. 4 pp. w lokalu Banku Małopolskiego w Krakowie.

Sp. Akc. dla Budowy Mieszkań w Bielsku — organizacyjne na 1 grudnia r. b. o g. 5 pp. w biurach Związku Przemysłowców Bielska-Białej i okolicy w Bielsku, plac Giełdy Nr. 7.

Tow. Akc. Manufaktur „Chr. Hempla Wdowa i Syn“ — nadzwyczajne na 15 grudnia r. b. o g. 6 wiecz. w Warszawie, Al. Jerozolimska Nr. 32 m. 9.

T-wo Teatrów Stołecznych — nadzwyczajne na 4 grudnia r. b. o g. 5 pp. w Warszawie, ul. Bielańska Nr. 5, w lokalu dyrekcji teatru.

Polska Sp. Akc. „Polfilma“ — nadzwyczajne na 6 grudnia r. b. o g. 5 pp. w lokalu Spółki w Warszawie, ul. Sienkiewicza Nr. 12.

Radomska Rolna Sp. Akc. — nadzwyczajne na 14 grudnia r. b. o g. 3 pp. w lokalu Zarządu w Radomiu, ul. Zgodna Nr. 12.

Tow. Polskiego Przemysłu Ludowego „Ludpol“ — nadzwyczajne na 4 grudnia r. b. o g. 6 wiecz. w lokalu Tow. Ubezpieczeń „Piast“ w Warszawie, ul. Marszałkowski 124.

„Pelikan“ — nadzwyczajne w drugim terminie na 18 grudnia r. b. o g. 7 wiecz. w sali posiedzeń Sp. Akc. „Wulkan“ w Warszawie, ul. Żórawia Nr. 22.

Zachodnio - Małopolska Sp. Akc. Naftowa i Gazowa — nadzwyczajne na 1 grudnia r. b. o g. 11 przed poł. w lokalu Polskiego Banku Przemysłowego we Lwowie. Rynek Główny Nr. 31.

Sp. Akc. Przemysłu Leśnego w Lublinie — zwyczajne na 7 grudnia r. b. o godz. 5 pp. w biurze Spółki w Lublinie, ul. Powiatowa Nr. 7.

Tow. Akc. Zakładów Górniczych, Hutniczych Emaljerskich, Mechanicznych i Kopalń Węgla „Poręba“ — zwyczajne na 14 grudnia r. b. o g. 5 pp. w siedzibie własnej w Porębie Mrzygłodzkiej pod Zawierciem.

Tow. Akc. Fabryki Cukru i Rafinerji „Konstancja“ — zwyczajne na 6 grudnia r. b. o g. 4 pp. w lokalu Zarządu w Warszawie, ul. Czackiego Nr. 15/17.

Tow. Akc. „Nieruchomość“ — zwyczajne na 3 grudnia r. b. o g. 5 pp. w lokalu Zw. Ludowo-Narodowego w Poznaniu, ul. Św. Marcina Nr. 65.

Sp. Akc. Cukrowni i Rafinerji „Zbiersk“ — zwyczajne na 19 grud. r. b. o g. 4½ pp. w Warszawie, ul. Wierzbowa Nr. 11 m. 2.

Tow. Akc. Ubezpieczeń „Polonia“ — nadzwyczajne na 11 grudnia r. b. o g. 5 pp., ewentualnie w drugim terminie na 20 grudnia r. b. w lokalu własnym w Warszawie, ul. Plac Napoleona Nr. 3.

Tow. Akc. Ubezpieczeń „Vita“ — nadzwyczajne na 11 grudnia r. b. o g. 6 wiecz. ewentualnie w drugim na 29 grudnia r. b. w lokalu własnym w Warszawie, Plac Napoleona Nr. 3.

Tow. Akc. Cukrowni „Ciechanów“ — zwyczajne na 11 grudnia r. b. o g. 4 pp. w lokalu Związku Zawodowego Cukrowni Królestwa Polskiego w Warszawie, ul. Mazowiecka 13 m. 7.

Warszawskie Tow. Fabryk Cukru — zwyczajne na 12 grudnia r. b. o g. 3 pp. w lokalu biura Zarządu w Warszawie, ul. Krakowskie-Przedmieście Nr. 7.

Tow. Ubezpieczeń „Przezorność“ — nadzwyczajne na 10 grudnia 1923 r. o godz. 4 pp. w biurze T-wa w Warszawie, plac Małachowskiego Nr. 4.

Kawenczyńskie Zakłady Cegielniane Kazimierza Granzowa — nadzwyczajne na 12 grudnia r. b. w siedzibie Zarządu w Warszawie, ul. Kredytowa Nr. 16.

Młyny i Zakłady Przemysłowo-Zbożowe — zwyczajne na 20 grudnia r. b. o g. 7 wiecz. w lokalu Zarządu w Warszawie, ul. Wolska 40.

„Efem“ Śląska Fabryka Wyrobów Czekoladowych w Katowicach — zwyczajne na 15 grudnia r. b. o g. 4 pp. w lokalu biura p. notarjusza Dr. Ernesta Tichauera w Katowicach, ul. 3 Maja Nr. 4.

Wileńskie Towarzystwo Handlowe Polsko-Litewski Eks-Import — nadzwyczajne na 15 grudnia r. b. o g. 6 wiecz. w lokalu własnym w Wilnie, ul. Wileńska Nr. 23.

Spółka Stolarska w Poznaniu — nadzwyczajne na 12 grudnia r. b. o g. 9½ rano w gmachu własnym w Poznaniu, Stary Rynek Nr. 46/47.

Polska Spółka Odbudowy w Wilnie — zwyczajne w drugim terminie na 1 grudnia r. b. o godz. 7 wiecz. w lokalu własnym w Wilnie, ul. Mickiewicza Nr. 7.

Sp. Akc. Cukrowni i Rafinerji „Lublin“ — zwyczajne na 12 grudnia r. b. o g. 5 pp. w lokalu Stowarzyszenia Kupców Polskich w Lublinie, w hotelu „Janina“ (wejście od ul. Powiatowej).

Sp. Akc. Cukrowni „Garbów“ — zwyczajne na 12 grudnia r. b. o g. 10½ rano w lokalu Stowarzyszenia Kupców Polskich w Lublinie, w hotelu „Janina“.

Tow. Akc. „Uzdrowisko Powidz“ — nadzwyczajne na 7 grudnia r. b. o g. 4 pp. w Banku Zjednoczenia w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego Nr. 8.

Kattowitzer Aktiengesellschaft für Bergbau und Eisenhüttenbetrieb — Katowicka Sp. Akc. dla Górnictwa i Hutnictwa w Katowicach — nadzwyczajne na 17 grudnia r. b. o g. 11 przed poł. w biurze Spółki w Katowicach, ul. Zamkowa Nr. 12.

Tow. Akc. dla Urządzenia i Utrzymania Publicznych Łaźni i Pralni — nadzwyczajne na 11 grudnia r. b. o g. 5 pp. w lokalu własnym w Warszawie, ul. Koszykowa Nr. 11b m. 9.

KRONIKA GIEŁDOWA

Okres ubiegły (13/11 — 27/11) zaliczyć można do jednego z najbardziej krytycznych dla marki polskiej. Wprawdzie intensywna praca maszyny drukarskiej potęguje inflację, a zatem jest przyczyną główną obniżenia się wartości marki polskiej w stosunku do walut obcych — niezrozumiałem jest jednak to szalone tempo, z jakiem ta marka coraz niżej stacza się na dół.

Od początku do końca okresu dolar St. Zjedn. podniósł się o przeszło 100% i w tym stosunku podniosły się i inne waluty.

Pogłoski o zniesieniu wszelkich ograniczeń przy obrotach walutami obcemi, dają możność przypuszczać, iż nareszcie ujrzą światło dzienne te znaczne zapasy, które tak skrzętnie dotąd były ukrywane przez szeroki ogół i obecnie kursy walut obcych będą normowały się wyłącznie na zasadzie popytu i podaży.

Zestawienie kursów walut zagranicznych:

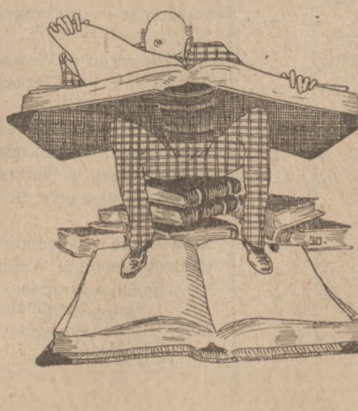
	13/11	19/11	26/11
Dolar St. Zjedn.	1,785,000	2.175,000	3,250,000
Funt angielski	7.800,000	9,200 000	14,200,000
Frank francuski	98,200	113,750	171,200
„ szwajcarski	313,500	375,000	568,100

Metale szlachetne podążyły za walutami obcemi i wykazały również tendencję wybitnie zwyżkową.

W dniach ostatnich złoto nie tylko skupywała publiczność prywatna, lecz i instytucje bankowe, więc kursy rosły niepomiernie, a sprzedawcy stawiali zbyt wygórowane żądania, nie odpowiadające często rzeczywistej wartości.

Ostatnio rubel złoty sprzedawano po mk. 2,300,000, srebrny — przeszło po mk. 1,200,000.

W dziedzinie akcji uwydatniła się tendencja niejednolita, a nawet słabsza dla niektórych gatunków akcji.

Gdyby nawet kurs akcji pozostał na poprzednim poziomie, akcjonarjusze w każdym razie ponoszą olbrzymie straty, gdyż wartość marek otrzymanych w chwili obecnej z realizacji akcji jest o przeszło 100% niższą, niż wartość marek z przed piętnastu dni. Tego właściwie nie chcą lub nie są w stanie zrozumieć ci wszyscy, którzy lokują swoje kapitały w tych walorach, lecz ślepo wierzą tym, którzy ciągną zyski z łatwowierności lub głupoty ludzkiej.

Z akcji bankowych w okresie minionym jedynie Bank Kredytowy w Warszawie zyskał do 75% swej wartości. Ogłoszona dodatkowa subskrybcja do dotychczasowych akcjonarjuszów na nierozebrane w oznaczonym terminie akcje ostatniej emisji, jest jedną z przyczyn, które wywołały tak znaczną zwyżkę kursową tych akcji.

Z pośród innych akcji Kabel, Siła i Światło, Chodorów, Firley, Przemysł Drzewny, Union, Zieleniewski, Żyrardów, Konopie, Borkowski, Jabłkowscy, Syndykat Rolniczy Warszawski, oraz Kluczewska Fabr. Papieru normowały się zwyżkowo, natomiast pozostałe — albo utrzymały dotychczasowy poziom albo się obniżyły.

Na polu wartości lokacyjnych faworyzono 8% Poż. Złotą oraz 6% Bony Skarbowe. Pierwsza zyskała mk. 3,375,000, drugie — mk. 2,650,000.

Za listy Zastawne przedwojenne Ziemskie płacono do mk. 21 miljonów, później mk. 19 miljonów, za 5% Miejskie — do mk. 17,500,000.

W ostatniej chwili sytuacja uległa zasadniczej zmianie, gdyż waluty zagraniczne i metale szlachetne wobec znacznego zaofiarowania obniżyły się, natomiast akcje po wyższych kursach — poszukiwane.

Usposobienie końcowe: do walut obcych i metali — słabsze, dla akcji mocniejsze i wreszcie dla papierów procentowych — stałe.

Antoni E.

Terminy subskrybcji spółek akcyjnych.

Nazwa spółki akcyjnej, ogłaszającej subskrybcję na nową emisję	Termin ostateczny subskrybcji	Instytucje przyjmujące subskrybcję.
Tow. Robót Kolejowych i Budowlanych „Tor".	1 grudnia r. b.	Biuro Zarządu w Warszawie ul. Długa 20
Polsko-Bałtyckie Tow. Handlowe i Przemysłowe „Polbal".	„ „ „ „	Zarząd T-wa w Warszawie ul. Bednarska 24
Opatowsko - Sandomierska Rolna Sp. Akc.	„ „ „ „	Zarząd Spółki w Ostrowcu oraz Oddziały: w Chmielniku, Klimontowie, Opatowie, Sandomierzu, Staszowie i Zawichoście oraz Bank Handlowy w Warszawie: Oddziały w Ostrowcu, Bank Związków Ziemian oraz Oddział w Opatowie i Ostrowcu, Bank Towarzystw Spółdzielczych, Bank dla Handlu i Przemysłu Oddział w Ostrowcu.
Tow. Akc. Zakładów Przemysłowo-Budowlanych „Fr. Martens i Ad. Daab."	„ „ „ „	Biuro Zarządu
Bank Bydgoski	„ „ „ „	Bank Bydgoski w Bydgoszczy
Zakłady Wyrobów Lnianych w Frampolu	„ „ „ „	Biuro Zarządu w Frempolu, Star. Biłgorajskie, Bank Związków Ziemian. Oddział w Zamościu
Wschodnie Tow. dla Handlu, Przemysłu i Urządzeń Rolnych	3 „ „ „	Biuro Spółki w Warszawie, ul. Chmielna 10 m. 1
Warszawski Bank Zjednoczony	„ „ „ „	Centrala Banku w Warszawie Marszałkowska 129, Oddziały w Łodzi, ul Piotrkowska 77, oraz Oddziały w Londynie, Paryżu i Gdańsku
Włocławska Fabryka Lokomobil i Młocarń Parowych	4 „ „ „	Zarząd Spółki we Włocławku ul. Łęgska 47 49 i Bank Stołeczny w Warszawie plac Napoleona 3
Tow. dla Przedsiębiorstw Górniczych „Tepege"	„ „ „ „	w K r a k o w i e: Zarząd T-wa ul. Staszewskiego 27, Polski Bank Przemysłowy, Oddział w Krakowie i Dom Bankowy H. Ripper i S-ka, Rynek Główny 17 w W a r s z a w i e: Zarząd Tow. ul. Hortensja 1 7, Bank Agrarno-Przemysłowy ul. Boduena 4 w K a t o w i c a c h Zarząd Tow. ul. Warszawska 4 we L w o w i e: Polski Bank Przemysłowy ul. 3 maja 9 w W i e d n i u: Austro-Polski Bank (dawniej Dom Bankowy Robert Goldschmidt i S-ka) I. Singerstrasse 27
„Hydropol" Fabryka Narzędzi ogniowych i przyrządów zapotrzebowania gminnego we Lwowie	5 „ „ „	Ziemski Bank Kredytowy we Lwowie oraz wszystkie oddziały i Polski Bank Krajowy, Oddział we Lwowie
„Kraj" Fabryka Maszyn i Narzędzi Rolniczych dawniej Alfred Vaedtke w Kutnie	„ „ „ „	Wydział Depozytowy Banku dla Handlu i Przemysłu w Warszawie ul. Traugutta 8
Zakłady Przemysłowe „Marynin"	6 „ „ „	Zarząd Spółki w Warszawie Al. Jerozolimskie 47 m, 1 oraz Bank Towarowy w Warszawie Moniuszki 2
„A. Piasecki" Fabryka Czekolady w Krakowie	„ „ „ „	Bank Małopolski, Bank Krajowy, Filja w Krakowie oraz Krakowska Spółka Rolniczo-Przemysłowa w Krakowie ul. Poselska 20
Bank Spółek Niemieckich w Polsce	„ „ „ „	Biuro Banku w Łodzi Al. Kościuszki 45/47
Nadwiślańskie Tow. Rolniczo-Handlowe	7 „ „ „	Nadwiślańskie Tow. w Kazimieczy Wielkiej i Oddział w Busku, Pinczowie i Działoszycach
„Akfal" Zakłady Chemiczne w Krakowie	10 „ „ „	Ziemski Bank Kredytowy, Oddział w Krakowie ul. Florjańska 32
Sp. Akc. Skupu i Sprzedaży Skór Surowych i Garbników w Warszawie	„ „ „ „	Centrala Spółki w Warszawie ul. Nalewki 2, Oddziały: w Krakowie, Lwowie, Białymstoku, Lublinie, Łodzi, Włocławku oraz Bank Handlowy w Warszawie wraz z wszystkiemi oddziałami prowincjonalnemi
Kielecka Odlewnia	11 „ „ „	Biuro Zarządu Sp. w Kielcach ul. Młynarska
Warszawska Huta Szklana	12 „ „ „	Bank Ziemiański w Warszawie Kredytowa 1
Wielopolski, Dąbrowski i S-ka—Kolej Wąskotorowa Działoska	„ „ „ „	Bank Małopolski w Krakowie oraz Oddział w Warszawie
Tow. Handl. Bracia Rolniccy w Krakowie	„ „ „ „	Kasa Spółki w Krakowie ul. Florjańska 27
Polska Budowlana Spółka	14 „ „ „	Biuro Zarządu w Warszawie Nowy-Świat 38
Sp. Akc. Rolniczo-Handlowa w Ciechanowie	„ „ „ „	Zarząd Spółki w Ciechanowie
Związek Producentów Ryb	„ „ „ „	Kasa Związku w Warszawie ul. Rybaki 18
Polskie Tow. Gazownicze	15 „ „ „	Lokal Spółki w Warszawie ul. Mazowiecka 13
Tow. Przemysłu Włókienniczego „Silko"	„ „ „ „	Biuro Zarządu w Warszawie Browarna 22
Kąpiele w Wielkiem Morzu Jastrzębie Góry „Jastgór"	„ „ „ „	Zarząd w Warszawie Smolna 14 m. 9
Bank Przemysłowców Radomskich	„ „ „ „	Kasa Banku w Radomiu
Sarniańska Huta Szklana	„ „ „ „	Bank Wschodni w Warszawie
Bank Naftowy we Lwowie	„ „ „ „	Kasa Banku we Lwowie, Oddziały w Borysławiu, Czortkowie, Kopyczyńcach i Tarnopolu
„Brzeskiauto" Wielkopolska Fabryka Samochodów dawniej St. Brzeski, Poznań	„ „ „ „	Biuro T-wa w Poznaniu ul. Skarbowa 20

Giełdy zamiejscowe.

(Objaśnienie: *s*=sprzedaż, *k*=kupno, *t*=tranzakcje, *n*=nieurzędowa.

Liczby podane w tysiącach marek.

POZNAŃ 26 listopada 1923 r.

Akcje:

Bank Związku Sp. Zar.	3000 *t*
„ Polski Handl.	1100—1300 *t*
„ Młynarzy	—
„ Kwil. Potocki i S-ka	—
„ Poznański Ziemian	450—500 *t*
„ Przemysłowców	2000 *t*
R. Barcikowski	180—170 *t*
H. Cegielski	600 *t*
Centrala Skór	1600—1700 *t*
C. Hartwig	430— *t*
Hurtownia Drogeryjna	—
Lubań	— *t*
Dr. Roman May	29500—30000 *t*
Pozn. Sp. Drzewn.	1150—1200 *t*
Wytwórnia Chemiczna	160 *t*
Wagon Ostrowo	—
Sarmatia	900 *t*
Hartwig Kantorowicz	2800 *t*
Papiernia Bydgoszcz	400 *t*

KRAKÓW, 26 listopada 1923 r.

Akcje:

Bank Polski Przem.	400—430 *t*
„ Hipoteczny	— *t*
Bank Małopolski	690—750 *t*
„ Komercjalny	160—168 *t*
Powsz. Bank Kredyt.	43—46 *t*
Ziemski Bank Kredyt.	125—140 *t*
Pol. Tow. Handl. (P.T.H.)	485—500 *t*
Impex	14—17.5 *t*
Polski Glob	—
Żegluga Polska	70—82 *t*
Pharma	280—290 *t*
L. Zieleniewski	11300—12000 *t*
Warsz.Sp.Akc.Bud.Par.	235 240 *t*
Elektrownia Siersza	115—117.5 *t*
Trzebinia	375—400 *t*
Pocisk	300 *t*
Automotor	320—330 *t*
Oikos	—
Fabr. Cem. „Górka"	10600—11000 *t*
Sierszańskie Zakł. Gór.	7200—7500 *t*
Tepege	3000—3200 *t*
Strug	520 *t*
Krakus	570 - 575 *t*
Fabr. Porc. Ćmielów	650 *t*
Cukr. w Chodorowie	3950—4000 *t*

LWÓW, 26 listopada 1923 r.

Bank Hip. Akc.	650—635 *t*
„ Powsz. Kred.	38—48 *t*
„ Przem. Polski	398—394 *t*
„ Ziem. Kred.	135—138 *t*
Browary Lwowskie	13250—13500 t
Tow. Chodorów	3650—3700—3750 *t*
Tow. Karpalit	300 *t*
Fabr. Porc. Ćmielów	600—590 *t*
Gafota	87—86 *t*
Oikos	4800—4850 *t*
Warsz.Sp.Akc.Bud.Par.	—
Pezet	—
Polska Nafta	220—205—225 *t*
Rakszawa	5200—5150 *t*
Siersza (Elektr.)	95—90 *t*
Siersza (Zakł. górn.)	6700 *t*
L. Zieleniewski	11500—11400 *t*

WILNO, 26listopada 1923 r.

Rubel łotewski	
Złoty rubel	1930—1900 *t*
Złota marka	
Złota marka	
„ frank	
„ dolar	
Złota korona skandynawska	
Złoty funt szterling	
Złota marka niemiecka	
Srebrny rubel	
„ dolar	
Bilon rosyjski	
Listy Zastawne m. Wilna.	9000 *t*
Akcje Wil. Banku Ziemsk.	
„ Pryw. Banku Handl.	
„ Pol. Banku Parcelac.	
„ Sp. Akc. „Pacific"	
8-proc. Pań. Poż. Złota	475—470 *t*
6% Bony	490—480 *t*

Ostatnie kursy dewiz na giełdach zagranicznych.

Paryż: Londyn 87.70 Nowy-York 18.42, Szwajcarja 323.

Londyn: Paryż 80, Nowy-York 439 11/16, Szwajcarja 25.05, Amsterdam 11.48 1/4

Nowy-York: Paryż 546, Londyn (teleg.) 4.38, Szwajcarja 17 54, Amsterdam, 38.21.

Zurich: Paryż 31.40, Londyn 25.04, Nowy-York 571. 1/2 Amsterdam 218. 1/2, Warszawa 0.0002 1/2.

Amsterdam: Paryż 14.37 1/2 Londyn 11.48 1/2, Nowy-York 201 1/4, Szwajcarja 45 3/4.

Giełda Warszawska

III. Waluty i Dewizy Kursy z 27 listopada 1923 r.	Sprzedaż	Kupno	Dokonane tranzakcje
Dolary St.-Zjednoczonych	3635000	3565000	3600,000
„ kanadyjskie . . .	—	—	
Franki francuskie . .	207000	203000	205,000 Paryż
„ belgijskie . . .	174000	171000	176,000—172500 Belgja
„ szwajcarskie . . .	655000	642000	1658,000—648,500 Szwajcarja
Funty sterl.	16260000	15940000	6480000 — 1610000 Londyn
Marki niemieckie	—	—	
Korony austryjackie . .	—	—	52 —
„ czesko słowackie .	—	—	107,850—106000 Praga
„ szwedzkie. . . .	—	—	
„ duńskie	—	—	
„ norweskie . . .	—	—	
„ węgierskie . . .	—	—	
Lei rumuńskie	—	—	
Liry włoskie	—	—	163,500 Włochy
Marki fińskie	—	—	
Floreny holenderkie . .	—	--	

Ruch kursów Giełdy Pieniężnej w Warszawie.

Ostatnie kursy tranzakcyjne z 13 listopada i 27 listopada 1923 r.
Najwyższe i najniższe kursy od 13 listopada do 27 listopada 1923 r. włącznie.
Objaśnienie: bp — bez praw. bk. — bez kuponu.

AKCJE. (Liczby podane w tys. mk.)	13/11	27/11	najniższy	najwyższy
Banku Dysk. Warszawk.	3000	2625	2575	3100
„ Handl. w Warsz.	2525	2550	2000	2750
„ dla Han. i Przem.	1300	700 bp.	600	725
„ Handl. w Łodzi	—	—	—	—
„ Hipot. Akc. we Lw.	—	—	—	—
„ Kredyt. w Warsz.	600	1000	475	1000
„ Kup. Łódzk.	—	—	—	—
„ Małopolski w Krak.	—	750	500	750
„ Przem. Warsz.	—	—	—	—
„ Polski Han. w Poz.	1000	975	900	1000
„ Pols Przem. we Lw.	410	430	250	450
Powszechny Bank Kredyt.	57.5	50	45	60
Bank Tow. Spółdzielczych.	1500	1650	1400	1800
Wil. Prywatn. Bank. Han. Z.	—	—	—	—
„ Zachodniego	5600	—	3500	5600
„ Ziemsk. Kr. we Lw.	130	—	100	130
„ Zjedn. Ziem. Pol.	850	900	80	925
„ Zw. Sp. Zar. w Poz.	2800	2925	2500	3300
„ Związków Ziemian	175	170	140	175
„Cerata"	165	145	125	185
Eksploatacja Soli Potas.	4300	3750	3300	4600
Kijew. Sch. i S-ka	1900	1900	1600	2200
Fab. Atr. M. Leszczyński	—	7250	6400	7250
Dr. Roman May w Poz.	—	—	—	—
Fabr. Chm. „Radocha"	—	—	9000	9000
Przetw. Mydl. Fryd. Puls	250	210	170	270
Ludwik Spiess i Syn	750	700	675	780
Sp. Akc. „Strem"	14500	—	11000	15000
Przetw. Chm. dawn. H. Welt	—	—	500	500
Fabr. Mydeł. Wildt i S-ka	315	235	210	330
Tow. „Elektryczność"	1800	1525	1400	1900
Polskie Tow. Elektryczne	180	167.5	140	210
Pol. Zakł. Elektr. Br. Boveri	-	2850	1200	4000
Tow. Przemysłowe „Kabel"	380	500	300	725
„Siła i Światło"	455	595	415	600
Cukrownia „Borowiczki"	—	—	-	—
S. A. „Chodorów"	3700	4100	2800	4100
Cukr. „Czersk"	1650	1775	1500	1850
„ „Częstocice"	24500	4000 bp	3600	4600
„ Gosławice	1300	1025	950	1450
„ „Józefów"	—	—	—	—
„ „Konstancja"	—	—	—	—
„ „Michałów"	1240	1075	900	1300
Warsz. Tow. Fabr. Cukru	4850	4475	3750	5250
Firley (cement)	300	330	270	395
„Łazy" „	135	110	80	135
„Wysoka" „	—	—	—	—
Przemysłu Drzewn.	192.5	275	190	275
Sp. Akc. „Oikos"	—	—	—	—
War. F. Z. Szczerbiński i S-ka	—	—	—	—
Przem. i Eksp. Leśny	—	140	50	150
Pozn. Spółka Drzewna	—	—	—	—
Warsz. Tow. Kop. Węgla	6400	5850	4300	7000
S. A. „Nafta" we Lw.	—	—	—	—
„Nafta Polska"	200	210	155	220
Polski Przemysł Naftowy	585	520	480	625
Prz. Naft. w Pol. Br. Nobel.	800	650	630	800
Lenartowicz, Rylscy i Sp.	61.5	50	50	62.5
Borman Szwede i S-ka	—	—	25000	25000

Akcje.	13/2	27/2	najniższy	najwyższy
H. Cegielski	580	600	450	625
Fitzner Gamper	6100	6350	5500	7200
Lilpop, Rau & S-ka	600	520	430	625
Modrzej. Zakł. Gór.	8500	7600	6600	8700
Norblin, Buch, Werner	1350	1375	890	1400
Ortw. Karas. i S-ka	250	195	190	262.5
Zakł. Ostrowieckich	10800	10500	9000	11000
Warsz. S. A. Bud. Par.	275	260	235	290
„Pocisk"	370	315	280	380
Rohn, Zieliński i S-ka	550	615	475	620
K. Rudzki & S-ka.	1600	1450	1025	1890
Starach. Z. Gór.	2775	2625	2400	2850
„Stąporków" Z. Gór.	—	—	—	
Suchedniowska Fabr. Odl.	—	2450	1500	2500
Fabr. Maszyn „Trzebinia"	250	—	250	425
„Unia"	5400	6200	550	7500
Z. Mechan. „Ursus" S. A.	700	700	490	740
Warsz. Fabr. „Wulkan"	—	—	—	—
L. Zieleniewski w Krak.	8500	12000	7500	12000
Zj. Fab. Pol. Masz. Roln.	—	300	250	375
Tow. Ubez. „Przezorność"	—	—	—	—
Warsz. Tow. Ubezpieczeń	—	—	—	—
„Konopie"	350	365	310	430
„Płótno"	—	—		—
„Zawiercie"	—	350000	305000	350000
Zakł. Żyrardowskich	235000	277500	210000	290000
Han.-Przem. W. Bednawski	—	—	40	40
Belg.-Pol. Tow. „Belpol"	60	35	35	60
L. J. Borkowski	385	450	305	465
„Hurt"	—	85	45	85
Bracia Jabłkowscy	110	127.5	85	130
Polska Centr. Handlowa	—	—	—	—
Pol. Skł. Pom. Szkolnych	—	—	—	—
Sp. Ak. Skupu Skór i Garb.	127.5	70	45	127.5
Syndykat Roln. Warszaw.	1300	1500	1300	1700
Kraj. Hurt. Herb. Szumilin	—	205	120	212.5
Sp. Akc. „Tkanina"	70	60	60	75
Zachod. Tow. Han. i Przem.	180	200	150	210
C. Hartwig	—	—	—	—
Pol. Bal. Tow. „Polbal"	—	80	80	90
„Polski Lloyd"	90	70	65	100
Warsz. Transp. i Żeglugi	195	175	160	290
„Ćmielów"	680	675	550	725
„Centrala Skór" w Pozn.	—	—	—	—
Haberbusch i Schiele	3950	3425	3200	4000
Fr. Martens i Ad. Daab	—	—	50	500
Kluczewska Fabr. Papieru.	540	665	475	690
Polski Przem. Korkowy	125	70	65	125
Sp. Akc. „Krakus"	—	—	—	
Marynin	—	—	975	1300
F. Ołów. St. Majew. i S-ka	—	7000	7000	7500
Mirkowska Fabr. Papieru	—	—	4250	4600
Młynotwórnia	—	800	800	800
Polus	—	—	—	—
Warsz. Tow. na Zast. Ruch.	—	—	40	50
Pustelnik	570	485	440	570
Tow. Ocz. i Sprz. Spirytusu	1825	2200	1500	2300
Tepege	—	2750	2150	2750

REDAKTOR I WYDAWCA: *MIECZYSŁAW MAJCHER.*

Drukarnia Sukc. T. Jankowskiego, Wspólna 54. Tel. 266-07.

Do Szanownych Prenumeratorów

Prenumerata dwutygodnika

„Przegląd Przemysłowo-Handlowy“

na rok **1924**

wraz z przesyłką w kraju wynosić będzie:
Rocznie złp. 15, półrocznie złp. 8, Kwartalnie złp. 4.
ZAGRANICĄ: kwartalnie 6 fr. szwajcarskich.

Regulacja należności za prenumeratę następuje w początku każdego kwartału. W razie nieuiszczenia należności w przeciągu pierwszego miesiąca danego kwartału, Administracji pisma wolno wstrzymać wysyłkę wydawnictwa, co jednak nie zwalnia abonenta od zapłaty za cały kwartał, poczem dopiero abonent otrzymuje wstrzymane zeszyty.

Przypomnienia o wpłacie będą drukowane w piśmie.

Po upływie zadeklarowanego okresu prenumeratę przedłuża się automatycznie i wysyłka pisma nie ustaje, o ile abonent nie zawiadomi przedtem na miesiąc Administrację pisma o wstrzymaniu dalszej wysyłki. Bez takiego zawiadomienia prenumerator nie może uchylać się od uiszczenia należności za wysłane mu nadprogramowe zeszyty pisma.

Treść zeszytu Nr. 24.